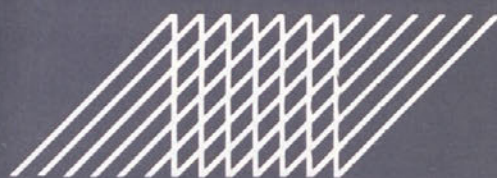
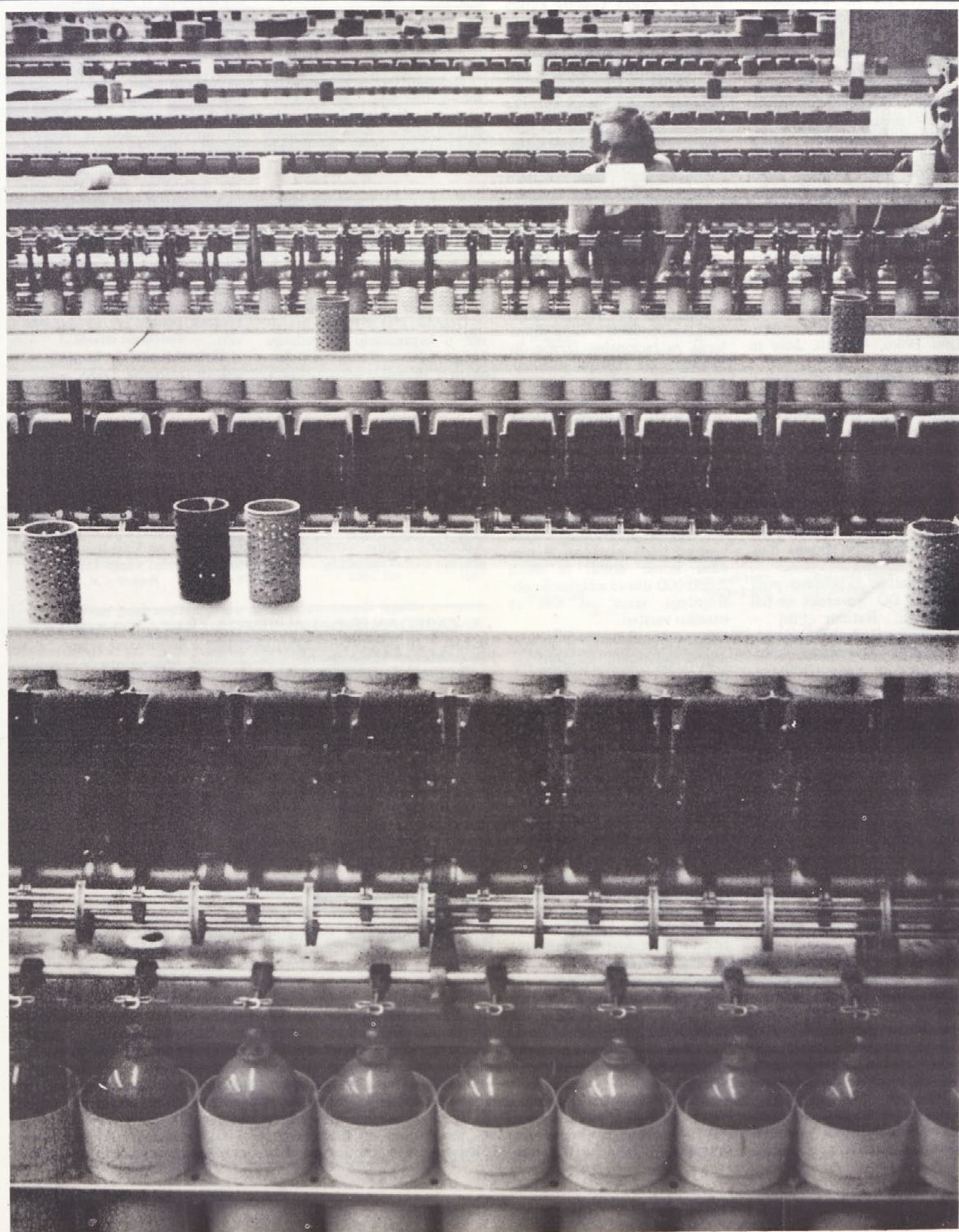

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

NOVOTEKS

ŠT. 6 leto X. - JUNIJ 1982

1. zasedanje delavskega sveta DO Novoteks je bilo 21. maja 1982.

Na 1. zasedanju se je delavski svet konstituiral in sicer je za predsednika DS imenoval Vlada Marentiča, za njegovega namestnika pa Braneta Beca.

V IO DS DO so bili imenovani: Ivo Ivkovič za predsednika, Todor Stanojevič za namestnika in Mira Kump, Marjan Žalac, Vido Butulija, Vlasta Rus in Miro Jovič za člane.

V odbor za normativno dejavnost so bili imenovani: Milan Jakše – predsednik, Jože Starešinič – namestnik, Riko Resnik, Jože Nemanič, Rezka Gregorič, Brane Derganc, Milan Močnik, Anica Šveb, Jasna Balavac, Milojka Miliša, Marica Kralj, Brane Derganc, Marija Hodžič in Miha Legan.

V komisijo za nagrade, priznanja in odlikovanja so bili imenovani: Danilo Kovačič – predsednik, Damjanovič Justič, Bokan Zdenka, ŠVEB Anica, Kisin Đoko, Matjašič Jože in Polak Slavko.

V komisijo za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge so bili imenovani: Zvone Bavčar – predsednik, Franc Peršič – namestnik predsednika, Katica Zuanovič, Jože Šuštar, Jože Iljanič, Martin Rađež, Anton Klemenčič, Marjan Žalac, Lazo Petrovič, Zvonimir Ot, Ivan Murgelj, Marjan Pirč, Neva Kovačič in Mirjana Bavčar.

V komisijo za varstvo pred požarom DO Novoteks so bili imenovani: Ratimir Filej – predsednik, Todor Stanojevič, Bele Janez, Jakše Milan, Hudoklin Stane in Vaupotič Stane.

Delavski svet je imenoval tudi komite za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito.

Pri pregledu izvrševanja sklepov zadnjega zasedanja je delavski svet sprejel poročilo o številu delavcev, ki delajo s PDC, ter predlog novega načina obračunavanja PDC in sicer, da se PDC po novem obračunava s štetjem na okrogle četrt ure (15 minut) z izhodišnimi točkami 3, 6, 9 in 12 na uri. Ob prihodu na delo se PDC prične obračunavati od prve naslednje izhodiščne točke po dejanskem prihodu, ob odhodu z dela pa se obračun PDC konča z zadnjo izhodiščno točko pred dejanskim odhodom z dela.

Sprejet je bil tudi sklep, naj se delavcem, ki so vezani na proizvodnjo, premakljivi delovni čas ukine, podoben seznam upravičencev do PDC in FDC pa naj sprejme zbor delavcev DSSS.

Nadalje je bilo na delavskem svetu ugotovljeno, da je bila na prejšnjem zasedanju podana napačna informacija o prodaji stanovanja Alojza Goloba. DS je bil tokrat seznanjen, da bo stanovanje Alojza Goloba kupila TO Tkanina.

Na delavskem svetu je bila podana tudi primerjava doseženih rezultatov poslovanja v letu 1981 s postavkami iz srednjeročnega plana. Ugotovljeno je bilo, da se na nobenem področju, razen pri investicijah, nismo bistveno oddaljili od srednjeročnega plana, nekatere naloge so kljub velikim problemom celo uspešneje izpolnjene. Načrtovanih investicij v modernizacijo proizvodnje ni bilo mogoče realizirati zaradi pomanjkanja deviz in spremenjenih predpisov.

Delavski svet je razpravjal tudi o možnostih uvedbe stimulacije za racionalno izrabo delovnega časa. Sprejel je sklep, naj o tem vprašanju razpravlja kolegijski poslovodni organ ter pripravi do naslednjega zasedanja ustrezen predlog.

Pri pregledu izvrševanja sklepov je bil delavski svet še informiran, da je izdelava dokumentacije za adaptacijo menze v zaključni fazi, gradbeno dovoljenje pa bo predvidoma izdano v roku dveh mesecev. V tem času bomo dobili še okoli 3.000.000 din za adaptacijo obstoječega vrtca od sisa za otroško varstvo.

Delavski svet je bil seznanjen tudi z doseženimi rezultati poslovanja DO v prvem trimesečju. Ugotovil je, da so bili doseženi ugodni rezultati. DS je bil tudi informiran o razmerah gospodarjenja po sprejetju najnovejšega zakona o deviznem poslovanju. Za naslednje obdobje je predviden zelo težak položaj predvsem v zagotavljanju deviz in v preskrbi s surovinami.

Nadalje je delavski svet sprejel informacijo o naložbah v gradbene objekte za leto 1982. V letošnjem letu je predvidena adaptacija in dograditev prostorov družbene prehrane, ureditev vrtca in ambulante – 25.000.000 din (dodatno še 3.000.000 din od sisa za otroško varstvo); gradnja trgovine z opremo v Novem mestu – 19.000.000,00 din; gradnja trgovine v Kuli – 3.500.000 din; adaptacija trgovine v Sarajevu – 2.500.000 din; izgradnja proizvodne hale v Vinici (brez opreme) – 19.000.000 din;

rekonstrukcija proizvodne hale v Trebinju – okoli 95.000.000 din; prizidek pri konfekciji Novo mesto (med skladiščem in konfekcijo) – 7.000.000 din; projekt rekonstrukcije kotlovnice Novo mesto – 1.500.000 din.

3. ZASEDANJE DELAVSKEGA SVETA DELOVNE SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB JE BILO 24. 5. 1982

Delavski svet je bil pod prvo točko dnevnega reda seznanjen z doseženimi rezultati poslovanja DSSS v prvem trimesečju 1982. Ugotovil je, da so bili doseženi ugodni rezultati.

Na delavskem svetu je komisija za izvedbo referenduma poročala o izidu referenduma, izvedenega dne 7. 5. 1982. DS je ugotovil, da je referendum uspel.

Delavski svet je sprejel pravilnik o organizaciji in vodenju knjigovodstva. Nadalje je delavski svet sklepal o nakupu stanovanjske enote na otoku Cresu v vrednosti 774.040,00 din. Le-ta se sporazumno prenese na osnovno organizacijo sindikata Vzgojno-varstvenega zavoda. Od samoupravne interesne skupnosti za otroško varstvo se na osnovi sporazuma prevzamejo nepovratna sredstva v višini 3.000.000,00 din namensko za gradnjo otroškega vrtca.

3. ZASEDANJE DELAVSKEGA SVETA TO KONFEKCIJA I JE BILO 26. JUNIJA 1982

Pri pregledu izvrševanja sklepov je delavski svet sprejel sklep, naj se zaradi lažjega kontroliranja kvalitete v krojilnici in ostalih skupinah dosledno upošteva določila iz priloge k pravilniku o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in za delitev sredstev za OD.

Delavski svet se je seznanil z doseženimi rezultati poslovanja TO Konfekcija I v prvem trimesečju 1982 in jih sprejel.

Nadalje je DS TO sprejel poročilo komisije o rezultatih referenduma za sprejem sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za razporejanje sredstev skupne porabe za zadovoljevanje stanovanjskih potreb delavcev, ki je bil izveden 7. maja 1982. Imenoval je tudi odbor za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito.

Člani DS so tudi razpravljali o proizvodnji v kooperaciji. Med drugim je bilo tudi poudar-

DS je še sprejel enotno politiko povračil stroškov ter drugih prejemkov, sklepal o nakupu dveh stanovanj iz sredstev sklada za deficitarne poklice, sprejel več samoupravnih sporazumov ter sklepal še o nekaterih vprašanjih.

Nadalje je delavski svet obravnaval tudi dopolnitev pravilnika o nagrajevanju delavcev, ki opravljajo dela v zvezi s kooperacijo, in ga sprejel le začasno do naslednjega zasedanja delavskega sveta. Med drugim je sprejel tudi sklep, naj se do naslednjega zasedanja delavskega sveta pripravi podrobna analiza, kdo odgovarja za neizpolnjevanje posameznih nog in kdo ugotavlja, oziroma določa višino stimulacije glede na izvrševanje nalog v zvezi s kooperacijo.

Delavski svet je komisiji za delovni razmerja DSSS posredoval v obravnavo predg za povišanje ocene del oz. nalog opravljanje protipožarne zaščite, katera naj do naslednjega zasedanja DS pripravi ustrezen predlog.

Delavski svet je odobril Mileni Kajs 25 dni študijskega dopusta za predavanja in opravljanje izpitov na Višji konfekcijski šoli v Zagrebu v letu 1982.

jeno, da današnja ekonomska situacija zahteva delo v kooperaciji in sicer za ustvarjanje deviz za lastne potrebe. DS je obravnaval tudi pravilnik o nagrajevanju delavcev v kooperaciji in ga sprejel le začasno, do naslednjega zasedanja delavskega sveta. V zvezi s kooperacijo je sprejel še nekatere druge sklepe.

Delegati DS so v nadaljevanju zasedanja obravnavali in sprejeli pravilnik o organizaciji in delovanju samoupravne delavske kontrole, sprejeli aneks k samoupravnemu sporazumu o združevanju dela in sredstev za rekonstrukcijo in povečanje kapacitet v izvoz TO Konfekcija III Trebinje, sprejeli predlagano kandidatno listo za organ delavske kontrole nadzornega odbora Ljubljanske banke Temeljne dolenjske banke Novo mesto ter sprejeli še nekatere druge sporazume.

DS je sklepal tudi o nabavi osnovnega sredstva – radio-

kasetofona, ki bo služil informiranju in izvedbi telovadbe v TO.

Nadalje je za dobo dveh let imenoval Miro Kump za predsednico zbora delavcev v TO, sklepal o dopolnitvi priloge k pravilniku o osnovah in merilih

za razporejanje čistega dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke in sprejel sklep, naj se v bodoče nočno delo med tednom opravlja le v izjemnih primerih, če je le možno, pa naj se delo podaljša v popoldanski čas.

4. ZASEDANJE DELAVSKEGA SVETA DELOVNE SKUPNOSTI SKUPNIH SKUŽB JE BILO 4. 6. 1982

Delavski svet je sprejel pravilnik o organizaciji in delovanju samoupravne delavske kontrole.

Delavski svet je razpravljal o pritožbi trgovskih zastopnikov prodaje konfekcije na 10. člen pravilnika o letnih obveznostih in načinu obračunavanja OD trgovskih zastopnikov. Ugotovil je, da so bila določila pravilnika o letnih obveznostih in odgo-

vornostih trgovskih zastopnikov (sem tudi 10. člen prej navedenega pravilnika, na katerega se trgovski zastopniki pritožujejo) vnešena kot sprememba oziroma dopolnitev v pravilniku o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke DSSS in sprejeta na referendumu 7. maja 1982.

Nadalje je delavski svet zavrnil pritožbo Andreje Srebrnjak za razdelitev stanovanjskih posojil kot neutemeljeno in potrdil sklep stanovanjske komisije o delitvi stanovanjskih posojil prosilcem DSSS za leto 1982.

Za inštruktorje delovne prakse, ki se bo odvijala v mesecu oktobru in novembru, je delavski svet imenoval: Darjo Cesar – upravno-administrativni tehnik, Fani Kovač, – ekonomski tehnik in Štefko Bele – ekonomski tehnik.

Nadalje je delavski svet potrdil predlagane kandidate za člane odbora samoupravne delavske kontrole Izobraževalne skupnosti za tekstilne usmeritve. Kandidatke so določili na

skupnem zasedanju obeh zborov te skupnosti 5. 5. 1982.

Med drugim je delavski sprejel sklep o ustanovitvi delokroga „vodenje in organiziranje dela protipožarne zaščite“. Dela in naloge vodenja in organiziranja dela protipožarne zaščite je razporedil v X. ocenitveno skupino in ocenil s 77 VZD oz. 302 denarnimi točkami.

Delavski svet je še imenoval odbor za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito in pooblastil Vlada Štefmana, dipl. iur., da zastopa DSSS v postopku zaradi prekrška, ki se pod opr. št. P-1046 vodi pred občinskim sodnikom za prekrška.

ANICA BARTOLJ

Uresničevanje srednjeročnega plana v DO Novoteks

Primerjava doseženih rezultatov v letu 1981 za DO NOVOTEKS s srednjeročnim planom za leto 1981

1. Število zaposlenih

	Sred. plan 1982	Dejansko 1981	Indeks
Skupaj DO	2.534	2.496	98

Število zaposlenih je manjše predvsem v DSSS, kjer je bilo planiranih 329 delavcev, dejansko zaposlenih pa je 296, medtem ko je v ostalih temeljnih organizacijah število zaposlenih v skladu s srednjeročnim planom.

2. Proizvodnja

	Sred. pl. 1982	Dejansko 1981	Indeks
preja – baz, kg	1.853.000	1.743.959	94
tkanine – metri	3.451.000	3.419.777	99
konf. iz. – komadi	1.190.600	1.262.725	106

Plan proizvodnje preje ni dosežen zaradi izpada v repco predilnici in zaradi tega, ker niso bile realizirane investicije, kot je predvideval srednjeročni plan za leto 1981.

V proizvodnji tkanin se moramo spomniti na težave, ki smo jih imeli v šivalnici, kjer je zaradi slabše kvalitete surovin v proizvodnji nastajalo več slabe kvalitete.

Proizvodnja konfekcijskih izdelkov je večja od planirane predvsem na račun Trebinja, kjer so planirano proizvodnjo presegli za 61.000 kosov, seveda z nekoliko večjim številom zaposlenih.

3. Prodaja (količinska)

	Sred. pl. 1981	Dejansko 1981	Indeks
skupaj tkanine – metri	3.451.000	3.328.219	96
skupaj konf. izdelki – komadi	1.310.600	1.460.653	111

Prodaja tkanin je nekoliko manjša od planirane zaradi manjše proizvodnje, prodaja konfekcijskih izdelkov pa je večja zaradi povečane kooperacije, v kateri smo v letu 1981 izdelali 212.847 kosov, planirali v srednjeročnem planu pa 120.000 kosov.

4. Prodaja v izvoz

	Sred. plan 1981	Dejansko 1981	Indeks
tkanine – metri	800.000	1.025.356	128
konf. izdelki – komadi	690.600	885.597	128

Izvoz tkanin in konfekcijskih izdelkov je bil v letu 1981 za 28 % večji, kot je predvideval srednjeročni plan za leto 1981.

5. Struktura prodaje glede na domači trg in izvoz

	Sred. plan 1981	Dejansko 1981
tkanine – domači trg	77	70
– izvoz	23	30
konf. izdelki – domači trg	48	40
– izvoz	52	60

6. Vrednost izvoza po SIV tečaju

	Sred. plan 1981	Dejansko 1981	Indeks
Skupaj DO	173.827.000	219.048.206	126

Vrednost izvoza je bila za 26 % večja od planirane. Moramo pa dodati, da je bilo v srednjeročnem planu za leto 1981 planirano precej več klasičnega izvoza, kot pa smo ga realizirali.

7. Vrednost uvoza po SIV tečaju

	Sred. plan 1981	Dejansko 1981	Indeks
Skupaj DO	206.148.000	217.019.543	105

Pri vrednosti uvoza moramo poudariti, da ne gre za večje količine uvoženih surovin, pač pa so močno porastle cene surovin, oziroma tečajji valut.

8. Važnejši podatki iz zaključnega računa za leto 1981

	Sred. plan 1981	Dejansko 1981	Indeks
Celotni prihodek	1.437.970.589	2.027.176.925	140
Dohodek	504.841.731	696.634.550	137
Čisti dohodek	364.215.608	487.627.034	133
Del ČD za osebne doh.	255.824.080	360.084.133	140
Del ČD za skup. por.	39.173.297	59.451.663	151
Del ČD za akumulac.	69.218.231	68.098.936	98

Vrednostni rezultati kažejo precejšnjo prekoračitev srednjeročnega plana za leto 1981. Žal so v večji meri prekoračitve rezultat višjih cen in manj večje produktivnosti. Posebno veliko preseganje je na področju osebnih dohodkov in skupne porabe, kar pa je bil cilj naše poslovne politike. Zaradi tega pa je nekoliko nižja akumulacija, kot smo planirali.

Vsekakor pa bi bili rezultati še boljši, če bi realizirali načrtovane investicije v modernizacijo proizvodnje, kar pa zaradi pomanjkanja deviz in spremenjenih predpisov ni bilo mogoče.

Lahko tudi ugotovimo, da se na nobenem področju, razen pri investicijah, kljub velikim problemom nismo bistveno oddaljili od srednjeročnega plana za leto 1981, še več, nekatere naloge so še uspešneje izpolnjene, kot smo predvidevali.

DORA KOVAČIČ

Naš razgovor

Po volitvah v organe upravljanja temeljnih organizacij in delovne organizacije so se ti konstituirali. Prva seja delavskega sveta delovne organizacije je bila 21. maja 1982. Do izvolitve novega predsednika delavskega sveta je sejo vodil najstarejši član delovne organizacije Danilo Kovačič, ki se je tudi zahvalil dosedanjemu predsedniku tovarišu Ratomiru Pešiču za odgovorno delo v minulem mandatu, prav tako pa tudi vsem delegatom delavskega sveta, ki jim je z izvolitvijo novih potekel mandat. Predno je prevzel vodenje seje novoizvoljeni predsednik delavskega sveta tovariš Vlado Marentič, mu je predsedujoči ob izvolitvi iskreno čestital z željo, da bi vnaprej uspešno vodil in poglobljaj samoupravne odnose, kar je spričo neugodnih razmer gospodarjenja še kako pomembno.

Da bi novoizvoljenega predsednika bolje spoznali, smo mu zastavili nekaj vprašanj, na katera nam je prijazno odgovoril. Pred tem pa še nekaj podatkov: Vlado Marentič se je rodil 1945. leta v Gradcu v Beli krajini. Po obveznem šolanju se je vpisal na tekstilno šolo v Kranju. Kot naš študent se je leta 1965 zaposlil v Predilnici Metlika. Po končani uvajalni dobi je prevzel delo vodje izmene, danes pa opravlja delo vodje klasične predilnice.

Tovariš Marentič, vi ste znan družbenopolitični delavec v temeljni organizaciji, krajevni in občinski skupnosti. Povejte nam, prosim, kakšne funkcije ste opravljali do sedaj.

V sedemnajstih letih dela v Predilnici Metlika sem opravljal več funkcij: bil sem predsednik sveta enote, predsednik komisije za delovna razmerja ter dvakrat član delavskega sveta temeljne organizacije. Dve mandatni dobi sem bil sekretar osnovne organizacije ZK Metlika, v delovni organizaciji sem bil že tretje mandatno obdobje izvoljen za člana centralnega delavskega sveta, v eni mandatni dobi sem bil podpredsednik delavskega sveta DO in član izvršnega odbora delavskega sveta ter takratne centralne komisije za delovna razmerja. V Metliki sem bil tudi član občinskega komiteja, odbornik v skupščini občine in dve mandatni dobi delegat skupščine občine. Obkrat sem bil vodja delegacije; v prejšnji mandatni dobi kot delegat združenega dela in v tej mandatni dobi kot delegat krajevne skupnosti. Sodelujem v raznih komisijah v temeljni organi-

zaciji, delovni organizaciji in krajevni skupnosti.

Letos so vas delavci predlagali za predsednika delavskega sveta delovne organizacije Novoteks. Kako ste to po-

membno samoupravno funkcijo sprejeli in kako boste to delo opravljali z ozirom na oddaljenost od sedeža delovne organizacije?

Zelo sem bil presenečen, ko sem zvedel, da sem bil na izvršnem odboru sindikata delovne organizacije Novoteks predlagan za predsednika delavskega sveta delovne organizacije. Kolikor jaz vem, sem drugi predsednik izven sedeža delovne organizacije. Zavedam se, da je funkcija zelo pomembna in da bo delo skupno z delegati iz vseh temeljnih organizacij in skupnih služb potekalo na temeljih samoupravljanja. Glede na oddaljenost menim, da zaradi tega ne more priti do kakšnih večjih problemov.

Vsem nam je dobro znano, da so danes razmere za normalno delo zaradi gospodarskih težav v svetu in pri nas in raznih omejitev neprimerno težji kot doslej. Katere bodo po vašem mnenju glavne naloge delavskega sveta delovne organizacije?

V obdobju gospodarske stabilizacije bo delo delavskega sveta v tem mandatnem obdobju precej zahtevno. Zaradi znanih gospodarskih težav v svetu in Jugoslaviji se bo morala tudi naša delovna organizacija posvetiti nalogam, ki zahtevajo boljše in bolj ekonomično poslovanje. Po mojem mnenju bodo naloge delavskega sveta predvsem povezane z ukrepi stabilizacije in sicer:

– dopolnitev organiziranosti v delovni organizaciji in sprejem dopolnitev statuta;

– spremljanje in izvajanje programa glavnega direktorja;

– spremljanje programa delovne organizacije o dolgoročni stabilizaciji;

– zmanjšanje proizvodnje (pomanjkanje surovin in reprodukcijskega materiala);

– politika izobraževanja in zaposlovanja oziroma zmanjševanje vseh vrst režije v proizvodnji in skupnih službah delovne organizacije in temeljih organizacij;

– politika pospeševanja inovacijskih dejavnosti (skrajšan postopek za uveljavitev tehničnih izboljšav);

– dograjevanje dohodkovnih odnosov med konfekcijami, konfekcijo – Tkanino in Tkanino – Predilnico Metliko ter med trgovinami;

– analiza in dograjevanje srednjeročnih planov;

– letni plani do konca leta;

– nadaljevanje druge faze nagrajevanja, predvsem režijskih delovnih mest v proizvodnji.

Tovarišu Marentiču se zahvaljujemo za odgovore. Prepričani smo, da bo uspešno vodil delavski svet in reševal sprotne probleme ter dosegel cilje, ki si jih je zastavil. Prav tako pa smo tudi prepričani, da bo več poudarka medsebojnemu informiranju, ker se mora kot predsednik delavskega sveta delovne organizacije zavedati, da je dobra informacija pogoj za uspešno samoupravljanje.

NAŠI ODLIKOVANCI

Občinska priznanja za mladince in mentorje

Na krajši, vendar prisrčni slovesnosti s kulturnim programom so v petek, 28. maja, v Dolenjski galeriji v Novem mestu podelili 21 priznanj občinske konference ZSMS za družbenopolitično delo v mladinski organizaciji ter štiri priznanja starejšim mladincem za dolgoletno mentorsko delo z mladino.

Od 21 priznanj za družbenopolitično delo je prejelo priznanja devetnajst posameznikov, ter dve organizaciji. Med odlikovanci sta bila tudi mladinka Slavka Rolih iz TO konfekcija ter mladinec Bojan Luzar iz TO tkanina DO NOVOTEKS.

SLAVKA ROLIH strojna šivilja konfekcije, rojena 1959 leta, se je zaposlila v Novoteksu 1975 in je na tej proslavi v počastitev dneva mladosti prejela svoje prvo javno priznanje, na katerega je zelo ponosna.

Slavka ni samo aktivna v delovni organizaciji, kjer je predsednica mladinske organizacije TO Konfekcija, tudi v krajevni skupnosti Gornji in Dolnji Suhadol je aktivna v mladinski organizaciji, kjer so jo izvolili za sekretarko. Dela pa tudi zelo uspešno v komisiji za kulturo v krajevni skupnosti.

Slavka bi ne bila to, kar je, če se ne bi udeleževala povsod, kjer s svojo mladostno voljo in zagnanostjo lahko koristi družbi in sebi.

Takoj ko je pričela delati v naši delovni organizaciji, je pristopila v vrste gasilcev. S svojo mladostno vedrino in ukaželjnostjo se ni zadovoljila samo s tem, da je postala gasilka operativne enote ženske gasilne desetine IGD Novoteks. Z vajo in učenjem je pridobivala vse več znanja in spretnosti. Položila je tudi izpit za gasilskega podčasnika in prevzela odgovorne naloge v gasilskem društvu. Danes opravlja delo namestnice desetarke gasilske desetine, izvolili pa so jo tudi v izvršni odbor IGD Novoteks.

BOJAN LUZAR, tekstilni tehnik – vodja izmene v oddelku priprave v TO Tkanina, rojen leta 1955, je bil študent Novoteksa in se je po končanem šolanju leta 1974 zaposlil v naši delovni organizaciji.

Bojan je miren fant, predan delu, aktiven v krajevni skupnosti Gabrje, kjer stanuje, in tudi v delovni organizaciji Novoteks, kjer nabira izkušnje in leta aktivnega dela. V krajevni skupnosti se je kot izredno

delaven mladinec udeleževal raznih aktivnosti, kjer je bil zelo učinkovit. Predlagali so ga in sprejeli v Zvezo komunistov. Danes je sekretar OO ZK Gabrje, predsednik komiteja za SLO in član sveta KS Gabrje.

V TO Tkanina je zelo aktiven član mladinske organizacije in samoupravnega organa TO. Je

član kadrovske komisije pri mladinski organizaciji TO Tkanina, član komisije za delovna razmerja ter član izdajateljskega sveta glasila Novoteks.

Obema odlikovancema iskreno čestitamo. Bili bi veseli, če bi bilo več tako aktivnih in prizadevnih mladincev v vsaki TO naše delovne organizacije.

letos že nekaj časa ne vidimo na delovnem mestu. Jože si je prihranil nekaj dni dopusta od lani, temu je dodal še letošnjega, pa se tako privaja na čas upokojitve. Ko sem se z njim pogovarjal, je rekel, da je hudo po tolikih letih dela kar naenkrat ostati doma, pa, da če so drugi preživeli to veliko spremembo utečenih navad, da jo bo tudi on.

GLASLO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO
NOVOTEKS

Sodelujte v
glasilu svoje
delovne
organizacije!

HITRO LETA TEKO...

Mladi delavci prihajajo v tovarno, se naučijo pri starejših izkušenih delavcih, prevzamejo njih navade in si nabirajo leta in izkušnje. Starejše, ki so v povojnih letih delali v vse prej kot zdravem okolju, pa leta in bolezni bolj ali manj vidne pritiskajo in postavljajo v položaj, da se predčasno upokojijo. Ali je to čudno? Leta in leta delajo delavke stoje v ropotu in tresenju in v nevidnem z vlakni polnem zraku, ki seda na pljuča in ne da dihati.

MARIJA BREZOVAR

Vsak mesec nas kdo zapusti. Tudi v tem mesecu se je upokojila naša delavka Marija Brezovar. Spominjam se je, ko sem še bil obratovodja tkalnice. Vedno je bila prijazna, nasmejana in pripravljena delati tudi več kot 8 ur, ko smo hoteli doseči plan, ali pa ko je bilo potrebno nadoknaditi čas, ko so stroji zaradi pomanjkanja materiala stali.

Marija Brezovar se je rodila leta 1934 v Šentjurju pri Mirni peči. Ko je prerasla otroško krilce in postala dekle, se je zaposlila v Novoteksu. Bilo je to 1948. leta. Marija je takrat imela komaj 15 let. V tem času je menjala stroje in oddelke vse do predčasne upokojitve. V mladih letih se je udeleževala udarniških del na tovarniški ekonomiji. Kot mladinka je bila zelo aktivna, udeleževala se je vseh akcij, izletov in prireditev.

Njeno prvo delo je bilo na previjalnem stroju, kjer je navijala votek 3 leta. Zatem je pet let sukala prejo in vezala pretrge. Po petih letih dela na sukalnem stroju se je naučila tkati. V tistih časih so bili tkalski stroji stari in vsak je bil drugačen. Ni bilo lahko delati. Pred osmimi leti se je morala zaradi zdravstvenih razlogov prekvalificirati. Pustila je tkanje. Naučila se je vdevanja v liste in greben in opravljala je vsa dela v pripravi listov za tkanje.

Pri delu in odločitvah je bila zelo dosledna. Večkrat je bila izvoljena v organe upravljanja, pa tudi v sindikalnih odborih

smo jo večkrat videli na delu. Marija je bila marljiva delavka, s sodelavkami se je lepo razumela in če je bilo potrebno sodelovati, priskočiti na pomoč, je Marija priskočila in pomagala.

Upokojila se je predčasno zaradi bolezni in hudo nam je, ko ni več aktivna v tovarni. Želimo ji, da bi bila še dolga leta aktivna doma v svoji družini, mi pa te bomo, draga Marija, ohranili v prijetnem spominu.

JOŽE PUŠ

Čeravno se bo naš sodelavec Jože upokojil šele 7. julija, ga

Jože se je rodil v petčlanski družini kot prvi otrok 7. VII 1922. leta. Oče je bil kmetovalec, mama pa je gospodinjila tako, kot je to bilo včasih v navadi. Ker zemlja ni mogla preživljati vseh, se je Jože takoj po končani osnovni šoli šel učiti za slaščičarja. Obrti se je izučil pri slaščičarskem mojstru v Mariboru. V Mariboru je tudi spoznal Zofijo, s katero se je pozneje poročil. Po opravljenem pomočniškem izpitu se je zaposlil kot slaščičar v Travniku, nato je delal v Zagrebu. Srce pa ga je stalno vleklo v rodno Dolenjsko. Želja, da se vrne v domači kraj, se mu je izpolnila šele po osvoboditvi. 30. julija 1945 sta se z ženo Zofijo zaposlila v Novoteksu. Jože je delal v predilnici do časa, ko so ga poklicali na odsluženje vojaškega roka. Po vrnitvi 1. decembra 1950 ga ponovno srečamo v Novoteksu, vendar tokrat ne kot delavca v predilnici. Jožetu so zaupali zaradi njegovega vestnega, natančnega in dobrega značaja odgovorno delo skladiščnika pomožnega materiala, kjer je ostal vse do upokojitve. Jože je bil priljubljen med delavci. Za svoje uspešno delo je prejel več priznanj, med drugimi tudi plaketo NOVOTEKSA kot najvišje odlikovanje delovne organi-

zacije. Prejel pa je tudi državno odlikovanje RED DELA ob trideseti obletnici dela v Novoteksu. Zadnje priznanje je prejel letos, ko je prejel srebrni znak sindikata.

Jože je bil dolga leta aktiven med gasilci Novoteksa, bil je tudi aktiven v sindikatu. Večkrat je bil tudi član samoupravnih organov in komisij.

Odločil se je, da se bo upokojil na 60. rojstni dan. Ne vem, ali za to, da ne bo pozabil, kdaj je prenehal biti aktivni delavec, ali pa da bi proslavjal oba pomembna datuma skupaj. Naj si bo to tako ali drugače, Jože je v prvih povojnih letih dosti prispeval k izgradnji delovne organizacije, od katere se letos poslovja. Dosti udarniških ur je prebil po „šihitu“ v tovarni ali pa na tovarniški ekonomiji. Skratka, delal je tako, kot je bilo to v tej generaciji v navadi. Jožetu se zahvaljujemo za njegovo delo v delovni organizaciji, hkrati pa mu iskreno čestitamo ob življenjskem jubileju z željo, da bi nas še dolgo obiskoval kot upokojenec, se z nami skupaj veselil uspehov, ki jih bo Novoteksu dosegal tudi vnaprej.

Še enkrat, Mariji in Jožetu iskrena hvala in še dosti lepega, predvsem pa dosti zdravja v jeseni življenja!

Po Titovi poti naprej

Ob dnevu mladosti, prazniku vseh mladih v naši Titovi domovini, in ob 90-letnici rojstva velikana in borca za mir in politiko neuvrščeniosti, našega dragega tovariša Tita, smo mladi iz občin Črnomelj in Metlika odšli na zaključno prireditev meseca in štafete mladosti v Beograd. Na pot sta odšla tudi dva mladince iz naše TO predilnica Metlika.

Po dolgi vožnji do našega glavnega mesta smo najprej odšli na Dedinje, da bi se poklonili spominu voditelja in vzgojitelja tovariša Tita. Dolga kolona je bila pred nami, vsak je želel do grobnice, kjer počiva naš Tito. Počasi smo se premikali, z žalostjo v srcu in brez besed. Tudi solza je kanila iz oči, a stopali smo ponosno in z zaobljubo v srcih, da nadaljujemo Titovo pot.

Po obisku grobnice smo si ogledali muzej 25. maj, ki stoji v neposredni bližini grobnice tovariša Tita. Tudi tu smo spoznali, da Tito še živi, kajti Tito smo mi vsi. Po ogledu muzeja smo odšli še na Avalo in Kalemegdan ter si na hitro ogledali zanimivosti Beograda. Okoli 18. ure smo se odpeljali pred stadion JLA, da bi se udeležili zaključne prireditve dneva mladosti. Vsi, ki smo se prireditve udeležili, smo bili enakega mnenja, da je stadion premajhen, da bi lahko sprejel vse, ki bi hoteli videti nastop mladine in predajo zvezne štafete.

Mladina in ostali občani so prihajali na stadion vse do 20. ure, ko se je pričel nepozaben nastop, na katerem so nam v prvi točki pričarali vso Jugoslavijo z mejami in morjem. Zaslila se je pesem: „Druže Tito, mi ti se kunemo, da sa tvoga puta ne skrenemo...“ V tej pesmi smo se v en glas združili vsi mladi naše domovine. Po končanem prvem nastopu zopet vsi v en glas: „Tito, partija, omladina, akcija!“

Nastopajoči na stadionu, bilo jih je okoli 7500, so s svojimi dobro naštudiranimi vajami prikazali boje na Kozari, Grmeču, Sutjeski, Zelengori. S telesi in gibmi so izpisali AVNOJ in po preurejanju USAOJ, spremljala pa jih je pesem iz grl mladih: „Druže Tito mi ti se kunemo...“ in tudi zaobljuba „Mi smo Titovi, Tito je naš!“ je odmevala po stadionu. Po množičnem nastopu ob ploskanju in s pesmijo pa se je v globini stadiona prikazal zadnji nosilec Titove štafete, slovenski napredni kmet, mladinec Ciril Zaplotnik. Vse dokler je tekel, je tekla tudi pesem in odmevalo je ploskanje tisočeri rok. Štafeto mladosti z obljubo, da nadaljujemo Titovo pot, je naš Ciril predal predsedniku predsedstva zvezne konference ZSMJ Bogiču Bogičeviću. Za dan mladosti – praznik mladine – nam je čestital tudi predsednik predsedstva SFRJ Petar Stambolić. Tudi ob njegovih besedah in

željah se je oglasila himna mladih iz vse Jugoslavije: „Druže Tito, mi ti se kunemo, da sa tvoga puta ne skrenemo!“ Zadnjo pesem je izza Titovega portreta spremljal veličasten ogenjmet v vseh barvah. Bilo je, skratka, nepozabno. Po konča-

nem programu so tudi letošnjo štafeto oziroma štafeto palico prenesli v muzej 25. maj, kjer z dosedanjimi krasi prekrasno in enkratno zbirko kot vidni dokaz ljubezni mladih do našega Tita.

LOJZIKA

TO KONFEKCIJA NOVO MESTO – TO KONFEKCIJA NOVO MESTO

Bomo uspeli preiti na dvoizmensko delo?

Razmišljanja o možnostih prehoda na dvoizmensko delo v temeljni organizaciji Konfekcija I. v Novem mestu.

Dvoizmensko delo oziroma večje proizvodne kapacitete v TO Konfekcija I. so pogojene z več različnimi elementi, katere je treba že na začetku tehtno premisliti in že na samem začetku razčistiti, predno se odločimo za ta gospodarski ukrep.

Pogoji – elementi, ki se na samem začetku pojavljajo kot imperativ, so:

1. pogoj je dograditev likalnice oziroma dokončna dograditev aneksa med konfekcijo in skladiščem.

2. problem je priučitev nove delovne sile.

3. Uskladitev proizvodnje z

bistveno večjimi kapacitetami, ki so planirane v tem planskem obdobju v TO Konfekcija II. na Vinici in v TO Konfekcija III. v Trebinju.

4. Zastaviti si moramo cilj, ki ga hočemo doseči, ker zaenkrat še ni dovolj utemeljen. Pri tem pa je odločujoč rezultat raziskave tržišča.

5. Vprašanje stroškov opreme in energije.

6. Vprašanje strokovnega kadra.

Uvodna obrazložitev

Menim, da je v interesu delovne organizacije, da poveča

obseg proizvodnje za ustvarjanje takega deviznega prihodka, ki naj bi zagotovil nemoten proces primarne proizvodnje. Torej je to v interesu DO oziroma TO Tkanina, ki mora v tem primeru aktivno sodelovati, prav tako pa tudi strokovne službe, kot so komerciala, razvoj finance pa še katera.

To problematiko je treba strokovno, predvsem komercialno in finančno, dolgoročno opredeliti na osnovi ustreznih analiz, ker je tvegano večati kapacitete brez strokovno utemeljenih dognanj. Posebno v sedanjem času, ki gospodarsko ni ugoden ne pri nas in ne v svetu, kamor načrtujemo izvažati naše končne izdelke.

Trenutno so cene dela in stroški proizvodnje konfekcijskih izdelkov pri kooperantih zelo visoki, kar je za TO Konfekcija I. gospodarsko nezanimivo, zanimivo pa je za DO Novoteks kot celoto. Te stvari je potrebno v čim krajšem času preanalizirati, ker na tem področju stroški naraščajo hitreje kot dohodek.

Na osnovi teh predhodnih ugotovitev sem se odločil za dve varianti povečanja proizvodnih kapacitet v TO Konfekcija I. in sicer za varianto A in varianto B.

Obe varianti, kateri dajem v razmislek, zahtevata dograditev kompletne dodelave v TO, ker sedanja ne ustreza od

samega začetka, kar pa ni čudno, saj, ko smo gradili obratne prostore za konfekcijo, še nismo imeli nikakršnih izkušenj.

Tako moramo upoštevati prostorsko razmestitev, nadalje uskladištev z varnostnimi predpisi. Dvoizmensko delo prinaša višje izdelavne čase in slabšo kvaliteto, kar je tudi stvar, ki jo je potrebno upoštevati.

Varianta A pomeni enoizmensko delo, varianta B pa dvoizmensko.

Obrazložitev VARIANTE A

Varianta A nam daje prednost na naslednjih področjih:

— možnost izbire kadra po lastnih kriterijih,

— boljše kvaliteta izdelkov,

— bistveno manjši stroški,

— pri obstoječih delavcih ne spreminjamo delavnega standarda, kar je izrednega pomena predvsem za zaposleno ženo — delavko.

A program predvideva povečanje proizvodnih kapacitet za približno 140.000 komadov hlač po poskusni enoletni proizvodnji, če odmislimo sedanjo kapaciteto baby programa, na čigar mesto pride nova proizvodnja linija.

A program zahteva:

1. Že nekajkrat omenjeno razrešitev kompletne dodelave.

2. Strojno opremo za približno tri milijone dinarjev.

3. Prestavitvev obstoječih pisarn in modelarskega oddelka, ker bi se na to mesto postavila šesta proizvodna linija.

4. Ta varianta praktično zahteva, da se od strokovnega kadra zaposli le še enega vodjo montažne linije in enega vzdrževalca ter tehnologa, ki je v TO planiran že dve leti.

5. Ta varianta zahteva še nadaljno specializacijo proizvodnje in proizvodnih programov.

6. Velik del tega razrešuje problem neurejenih prevozov delavcev, varstva otrok, neurejenih družinskih razmer in še bi lahko naštevali.

Obrazložitev VARIANTE B

Varianta B, ki predvideva dvoizmensko delo.

1. Zaradi bistveno večjih proizvodnih kapacitet v šivalnici zahteva prostorsko razširitev kompletne dodelave — montaže.

2. B varianta pride v poštev samo v primeru, da popoldne delajo vse proizvodne kapacitete, v nasprotnem se ne izplača, ker so veliki stroški za energijo, ki je danes izredno draga.

3. Poveča bistveno režijske stroške, to je:

— tri vodje montažnih linij,

— dva vodje izmen,

— dva vzdrževalca,

— dve servirki,

— dve snažilki.

4. Vprašljiva je kvaliteta izdelkov.

5. Pojavi se problem prevozov in varstva otrok.

6. Problem priučevanja novih delavcev.

Kot pri varianti enoizmenskega dela (A) je tudi pri varianti dvoizmenskega dela (B) dosti argumentov, ki govorijo v prid ene ali druge ponujene rešitve. Potrebno je temeljito razmisliti katera od teh je v današnjem gospodarskem položaju najboljša za doseg zastavljenih ciljev. Bilo pa bi neodpušljivo, če ne bi pri razreševanju te problematike gledali tudi dolgoročno.

MIJO KURPES

seno ograjo. Med cvetjem stoji velik bronasti kip tovariša Tita v plašču. Dom Tita je preurejen v razstavni prostor, kjer številni predmeti spominjajo na življenje, delo in boj tovariša Tita. Ogledali smo si tudi spominski dom, ki kraljuje nad Kumrovcem in daje čudovit pogled na Kumrovec in dolino Sotle.

Poslovili smo se od Kumrova in nadaljevali pot proti Gornji Stubici, zibki kmečkega upora, in spomeniku Matije Gubcu, delu A. Augustinčiča. Zraven je še muzej kmečkega upora. Po dokaj polnem programu, ki smo si ga za ta dan zastavili, smo se napotili v Banjo Luko. Lepo vreme, vtisi, ki so nas prevzemali, in ravna slavonska ravnica, ki nas je očarala, so polnili naše glave z mislijo, ali je res mogoče, da je toliko lepih stvari, ki jih še mnogi od nas niso videli. Bližali smo se našemu prvemu postanku toplicam Laktaši, malem kraju med Bosansko Gradiško in Banjo Luko, kjer smo tudi prenočili.

Drugi dan smo se napotili proti Banji Luki. Banja Luka, imenovana tudi krajiška lepota, leži v kotlini. Po potresu, ki jo je prizadel, je to sedaj lepo, veliko in kulturno-zgodovinsko mesto. Kot znamenitost smo si ogledali staro železniško poslopje, v katerem je sedaj galerija. Sprehod po Banji Luki je bil prijeten; ogledali smo si stari del mesta, ki ga sedaj renovirajo. Ko greš po pohodu iz

ene ulice v drugo, imaš kaj videti. Izza zgradb se ti odkrijejo male delavnice, razne trgovine in nepozabni „kafiči“. Seveda pa ne moreš reči, da si bil v Banja Luki, če nisi videl Ferhadijo, znano džamijo, ki jo je dal zgraditi Ferhad paša Sokolović. Ogledali smo si tudi grad imenovano Kastel, ki jo sedaj obnavljajo. Nasproti Kastela je plošča, kamor hodijo mladi Banjalučani prižigati svečke za srečnejšo ljubezen. Legenda pripoveduje, da sta se imela rada avstroogrski vojak in dekle, Muslimanka, ljubezen sta morala skrivati. In ko je fant dekletu povedal, da ga bodo premestili in da ona ne bo mogla z njim, se je vlegla na topovsko cev. Ko so top sprožili, jo je ubilo. (Ta top je oznanjal ure) Ker je bila samomorilka, so jo pokopali izven mesta nasproti trdnjave, kjer je takrat bila vojašnica. Po ogledu Banje Luke smo se napotili še na kraj, imenovan Sehltluci. Na njem stoji čudovit spomenik, delo A. Augustinčiča, ki upodablja trpljenje krajiškega človeka, ne samo njega, temveč vseh jugoslovanskih narodov med NOB. S tega hriba je lep razgled po vsej Banjaluški kotlini. Podali smo se še na ogled samostana, imenovanega Trapis, ker so pač tam nekdanje izdelovali ta znani sir. Veliko sem že potovala, toda tako natanko razkazane in obrazložene cerkve in cerkvenih oblačil še nisem videla.

JELICA SPASOVSKI

Mi k vam - vi k nam

Novomeški počitničarji smo se udeležili že tradicionalnega srečanja počitničarjev, ki še bolj utrjuje bratstvo in enotnost, ter obenem povezuje mlade širom Jugoslavije v srečanju „Mi k vam - Vi k nam“. Letos smo vrnili obisk banjaluškim počitničarjem. Iz naše Počitniške družine se je srečanja udeležil po en član iz vsakega tozda. Da pa ne bi bila pot proti Banja Luki enolična, smo si prej ogledali še Klanjec, Kumrovec in Stubico.

Preko bizelskih bregov smo prišli v Klanjec, komaj 6 km oddaljen od še bolj znanega Kumrova. Marsikdo ne ve, da je iz Klanjca doma veliki kipar Anton Augustinčič. Presenetili so nas veliki eksponati, zlasti pa velika ljubezen Augustinčiča, konji! Pred galerijo so postavljene

skulpture, med njimi Moša Pijade, Brionski akt in še druge, z zadnje strani celo velik spomenik Janu Pilsudskemu, visok preko 5 m, ki pa ni bil postavljen v Poljski in je ostal v Klanjcu. V notranjosti galerije pa stoji kip Mir, ki stoji v New Yorku v neposredni bližini palače Združenih narodov. Najbolj pa je znamenit kip maršala Tita pred njegovo rojstno hišo v Kumrovcu. Po ogledu smo se napotili v Kumrovec. Pred nami se je odrla ravna, široka dolina Sotle in njenih Zagorskih bregi.

Čudovit je pogled na to zelenilo, ki nas je obdajalo, in lep je pogled na Titov rojstni kraj Kumrovec, majhno vas, v kateri stoji hiša Brozovih na sredi vasi ob kamnitem mostu. To je veliko pritlično poslopje z nizkimi okni. Dvorišče je ograjeno z le-

Sejem strojne opreme za tekstilno konfekcijo IMB 82

Največja svetovna razstava, ki je vsake tri leta v Koelnu pod polnim nazivom Internationale messe fuer bekleidungs – maschinen, je bila letos med 18. in 22. majem. Tovrstnih specializiranih razstav za tekstilno konfekcijo na tako visoki in široki ravni gotovo v svetu ni. O tem sejmu veliko povejo že statističnimi podatki: razstavna površina šteje 44000 m² od tega odpade polovica na netto razstveni prostor. Razstajalci, ki se jih je letos zbralo čez 400

iz 22 držav celega sveta, so zadovoljili veliko množico obiskovalcev z novitetami, ki jih prinašajo iz svojih proizvodnih programov. Rad bi povedal samo še en statistični podatek, da so od vsega zasedenega razstavnega prostora dve tretjini prostora zasedli proizvajalci strojne opreme iz Zvezne republike Nemčije, kar v nobenem primeru ne gre pripisovati zgolj temu, da so Nemci domačini te razstave. Vsekakor jim pripada eno od vodilnih mest, če že ne kar vodilno mesto v svetu proizvodnje opreme za tekstilno konfekcijo.

Za vsakega strokovnjaka s področja tekstilne konfekcije je zanimiv in koristen obisk take razstave, saj vsake tri leta prinaša nekaj novega, nekaj boljšega, sodobnejšega in, kar je najbolj pomembno, produktivnejšega in kvalitetnejšega. Zaradi časa, ki smo ga imeli obiskovalci razstave iz naše DO več kot pre malo, smo si lahko natančneje

ogledali le del razstave. Zelo velik razstveni prostor s stroji, orodjem in pripomočki je bil bogato opremljen. Vsak stroj bi si lahko ogledali v obratovanju oziroma med izvajanjem dela, vendar pa nam je čas dovolil tako natanko ogledati si le nekaj iz proizvodnega programa proizvajalcev, ki so nas najbolj zanimali, kot so: Duerkopp, Pfaff, Union Special, Rimoldi.

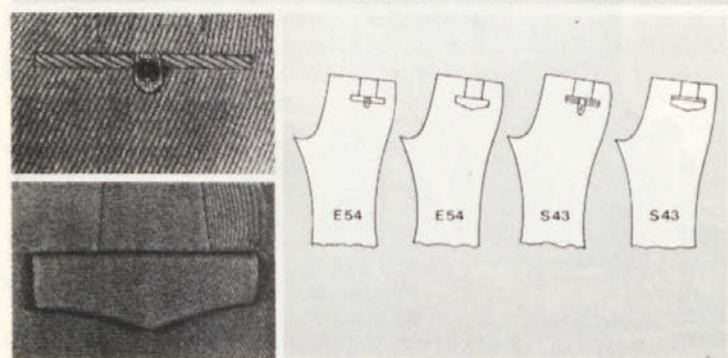
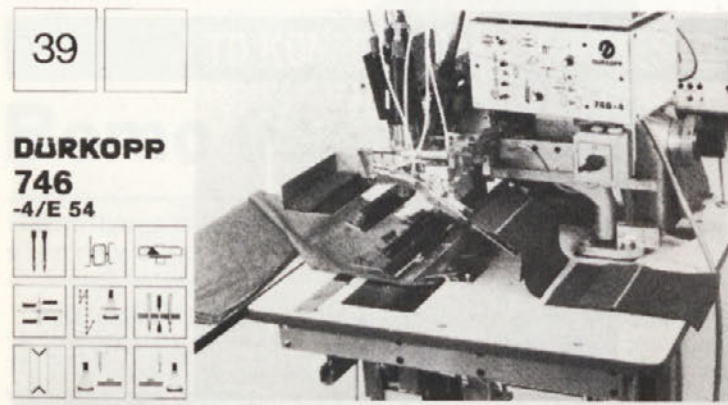
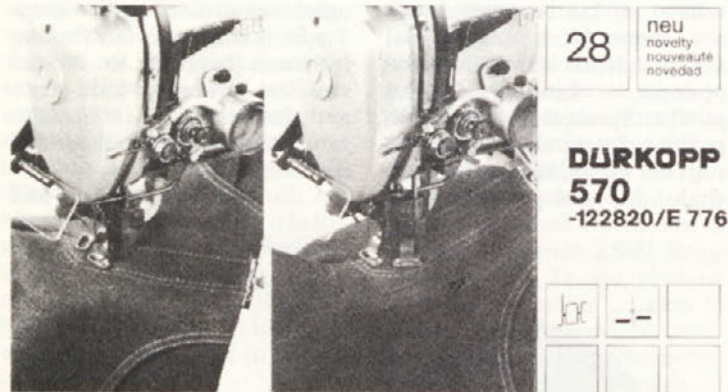
Ko po obisku sejma urediš vtise o tem, kar je bilo razstavljenega, prideš do ugotovitve, da avtomatizacija konfekcijske proizvodnje ne zaostaja dosti za avtomatizacijo v drugih programih in da v primerjavi s tehnološkimi dosežki v svetu v naših konfekcijah zaostajamo. Pri tem ne mislim samo na avtomate, ki delajo bolj produktivno in kvalitetno kot navadni stroji, ampak predvsem na pripomočke pri navadnih strojih, ki lahko bistveno vplivajo na končni čas izdelave posameznega izdelka. Tako je zelo opazno, da pri strojih več ne gre samo za to, kako doseči nižji tehnološko-obdelovalni čas predmeta dela, ampak se veliko več pozornosti daje pripravljalnemu času, torej času, ki predhodi samo izvajanje in ga delavka porabi za odlaganje predmeta dela po končani operaciji. Pri zvišanju produktivnosti dela je zelo pomembno odpraviti vse odvečne gibe oziroma zmanjšati delo, ki ni tehnološko delo, ali zmanjšati čas, v katerem predmet dela ne spreminja obliko. Tako je na sejmu bilo zelo opazno dodajanje pripomočkov za odlaganje dela tudi pri navadnih strojih. V

medfaznem transportiranju je tudi opaziti izboljšanje kombinacije prosto visečega do računalniško programiranega transporta. Nasploš se v vse večji meri sprošča človeka in človekov vpliv na delo pri vsaki posamezni operaciji dela v tehnološko kvantitativnem in v kvalitativnem pomenu.

Pri očitni vse večji avtomatizaciji, ki temelji na pnevmatiki, elektriki in elektroniki, moram omeniti problem, ki ga praviloma imamo vsi jugoslovanski proizvajalci tekstilne konfekcije; to je problem vzdrževanja tovrstnih naprav in strojev. Na tem področju nas čaka veliko dela, če želimo hoditi v korak s svetovnimi cenami konfekcijskih izdelkov. Tudi organizacija priprave dela in same proizvodnje ter prodaje brez računalnika ne gre, ker tudi majhni zastoji v sodobnem proizvodnem procesu zaradi slabe organizacije dela lahko povzročijo velike finančne težave.

Zaradi vseh teh okoliščin in splošno težkega ekonomsko-političnega svetovnega položaja in kljub temu, da se s tehnološkimi dosežki človek kot delovna moč vse bolj osvobaja, moramo vsako investicijo zrelo in z vseh stališč temeljito pretehtati, predno je izvršimo. Brez investiranja pa ne moremo računati na našo konkurenčnost na svetovnem trgu, zato moramo uskladičiti potrebe z možnostmi našega organizacijsko – tehnološkega znanja in šele na realnih osnovah iti v investicije.

MARIJAN ŽALEC, ing.

Drugo zasedanje delavskega sveta TO Konfekcija II. Vinica je bilo dne 12. maja 1982.

Pod prvo točko dnevnega reda je delavski svet pregledal izvrševanje sklepov prvega zasedanja, nato je obravnaval rezultate poslovanja v prvem tromesečju in sprejel poslovno poročilo ter ga predlagal v obravnavo in sprejem zboru delovnih ljudi.

Delavski svet je sprejel še dva samoupravna sporazuma in sicer samoupravni sporazum o ustanovitvi občinske skupnosti za ceste in samoupravni sporazum o združevanju sredstev za vzdrževanje lokalnih cest občine Črnomelj.

Pod razno je delavski svet sprejel plan sklada skupne

porabe za leto 1982 in v skladu z določbami samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za razporejanje sredstev skupne porabe za zadovoljevanje stanovanjskih potreb delavcev razpisal stanovanjska posojila za leto 1982, nato pa še analiziral stroške, kot so dnevnice, prevozni stroški, kilometrina, reprezentanca, pogodbe o delu in ugotovil, da so v planiranih okvirih, razen kilometrine, ki je presežena. Zato je delavski svet sprejel sklep, da stroškov iz naslova kilometrine ne delamo toliko časa, dokler se ne izravnajo s planiranimi.

IVANKA MORAVEC

Zbor pionirjev Jugoslavije v Črnomlju

Ob praznovanju štiridesete obletnice Zveze pionirjev Jugoslavije je bilo 11. in 12. junija v Črnomlju zborovanje pionirjev vseh republik in pokrajin Jugoslavije. Na tem veličastnem zboru je sodelovalo okrog 7000 pionirjev, od tega okrog 300 iz drugih republik in obeh pokrajin.

Pri dan je bil namenjen pionirjem gostom iz drugih republik. Predstavili smo jim Belo krajino, organizirali predstavo Mačka Murija, sodelovali pa so tudi na sprejemu Kurirčkove pošte. Zvečer je bil na prostoru, kjer imajo Črnomaljši vsakoletno jurjevanje, taborni ogenj s programom. Pri tabornem ognju so pionirji zelo posrečeno predstavili svoje republike in pokrajine.

Drugi dan so prispeli pionirji iz vse Slovenije. Formirani v brigade so prišli na prireditveni prostor na stadionu na Loki, kjer se je ob 11. uri pričela osrednja prireditev z zaključkom letošnje Kurirčkove pošte. Po kosilu so v popoldanskih urah pionirji prikazali več kot dvajset interesnih dejavnosti, s katerimi se ukvarjajo v šoli oziroma pionirski organizaciji. V šolah na Loki je bilo na ogled več razstav o delu pionirjev, potekala pa so tudi različna tekmovanja in nastopi.

Pri pripravah na zbor so sodelovali občani in pionirji. Pre-

bivalci Bele krajine so znani kot gostoljubni ljudje, in ta sloves so tudi ohranili. Primerno so okrasili mesto, ga očistili, razobesili zastave in sploh poskrbeli za lepši videz. Na dan osrednje proslave te največje prireditve pionirjev Jugoslavije v Črnomlju so Črnomaljši pustili svoje pločevinaste konjičke doma in tako zagotovili varnost udeležencem zborovanja. Z množično udeležbo na proslavi in ogledom pionirskih aktivnosti so Belokranjci izkazali svojo privrženost mladi generaciji in prispevali k praznovanju pionirske organizacije, 30-tetnici Zveze prijateljev mladine in rojstnega dne našega dragega tovariša Tita.

Strokovna ekskurzija na mednarodno razstavo

Občinska gasilska zveza Novo mesto je 17. in 18. maja organizirala strokovno ekskurzijo na mednarodno gasilsko razstavo v Ried v Avstriji.

17. maja v zgodnjih jutranjih urah je bil odhod iz Novega mesta. Peljali smo se prek Ljubljane na mejni prehod Ljubelj, carinske formalnosti smo hitro opravili in nadaljevali vožnjo v Celovec. Po krajšem postanku smo nadaljevali vožnjo mimo Vrbskega jezera in se zopet ustavili na izletniški točki Celovčan-Miniimundus po naše bi se reklo „svet v malem“. Na tem kraju so v miniaturo do potankosti natančno izdelane arhitektonske znamenitosti sveta. Našo državo predstavlja zgodovinski samostan iz Srbije, potem so na vidnem mestu Bela hiša, Vatikan, Kip svobode, Kolumbova ladja in še nešteto drugih zanimivosti.

Ogled gasilske razstave je bil po programu predviden 18. maja dopoldan. Razstava je bila pod geslom „Gasilstvo – zaščita – pomoč“. Na rastavnem prostoru (velikem 183.000 m²) na prostem in v 26 dvoranah je bilo prikazano vse, kar zanima sodobno gasilsko službo. Z velikim zanimanjem smo si ogledali razstavljeni gasilski vozila,

opremo in orodje, naprave za zaščito okolja, orodje za odpravljanje posledic elementarnih nesreč, vse vrste najnovejših gasilskih aparatov za gašenje požarov. V posebnem prostoru in pred njim je razstavljala svetovno znana tovarna gasilskih naprav Rosenbauer, tu so razstavljale še druge znane tovarne, saj vemo, da ima Avstrija svojo lastno proizvodnjo gasilskega orodja in opreme.

Razstavo je popestrilo nekaj deset gasilskih vozil, ki so vrhunsko in tehnično opremljena, to so vozila: za gašenje lahko vnetljivih tekočin, kemična vozila, orodna in komandna vozila, specialna vozila za letališča, vozila za gašenje katastrofalnih požarov, gasilske cisterne itd.

Prikazana je bila tudi druga gasilska oprema in orodje, predvsem so nas zanimalo gasilske lestve, saj smo tu videli od navadnih gasilskih lestev pa do avtomatskih in elektronsko opremljenih, ki v delovnem položaju sežejo do 52 m visoko.

Bilo je naporno, žal pa tudi premalo časa, da bi si to specializirano razstavo lahko bolje ogledali.

STANKO VAUPOTIČ

IZPOSOJENA REPORTAŽA - IZPOSOJENA REPORTAŽA -

NASLEDE I STVARNOST: „NOVOTEKS“

Škola zvana izvoz

Da li ste razmišljali o tome: šta, zapravo, znači živjeti od izvoza? Kako biti rentabilan i preko granice? Kako iz jedne, voditi borbu sa drugom ekonomskom stvarnošću? Kako iz svega toga izvući koristi, a plasirati robu i ispod cijene ino-konkurenata?

Poslovni rezultati „Novoteksa“ u prva četiri mjeseca ove godine bili su za svaku pohvalu. Upravo su, u glavnom, onakvi kakvi bi željeli da budu u cijeloj zemlji, u svakom kolektivu. Sva proizvodnja se izvozi. Kako prošle, i svake godine od 1978, tako i ove. U prvom ovogodišnjem kvartalu ukupan prihod porastao je za 69 procenta, utrošena sredstva za 355, a dohodak za 79 posto u odnosu na odgovarajući prošlogodišnji period. Posebno treba upamtiti da je za deset posto prebačen plan, da je ostak dohotka već

dosegao cifru od 700 starih miliona, a u ovom trenutku, gotovo kompletno poslovno stanje najbolje se odražava u činjenici da je prosječan lični dohodak 1,2 stara miliona. Kako se dolazi do takve zarade?

DA LI JE TAČNA PRIČA O „PRETIS LONCU“:

Tako nekako često se priča o ovom kolektivu. I na ulici, i u kafani, može se čuti mišljenje da su velike plate plod teškog

rada, nenormalnog naprezanja, i da se sve u ovom kolektivu dešava pod pritiskom nepoštenih uvoznih zahtjeva.

Je li baš tako?

Sabina Bračković: „Radimo produžno, ali dobro zarađujemo. Dok su zarade dobre, produžni rad ne može biti teret.“

Radojka Tasovac: „Na 496 radnika u našem kolektivu svega je deset administrativaca. Imamo previše posla, ali zato se niko ne može požaliti na zaradu. Navode nas kao primjer kolektiva sa malo administracije, no to moramo promijeniti, pogotovo zato što se pripremamo za proširenje.“

Nataša Šaran, predsjednik Radničkog savjeta: „Slažem se sa ovakvim mišljenjima. Istina je takva. Naše, mahom nekvalifikovane radnice, za prosječno

200 sati (dakle samo 20 sati iznad norme) mjesečno zarade tih milion i dvjesto... Mislim da je to činjenica koja bi morala uticati na to da ljudi pokušaju malo drugačije doživljavati naš kolektiv.“

Minka Habul, sekretar organizacije SK: „Mi ovakvim tempom radimo zbog rokova. Naše pantalone prodaju se u Njemačkoj. Moramo se i kvalitetom i poslovnom korektnošću uklapati u zahtjeve naših kupaca... Opterećeni smo, ali to opterećenje sami prihvatamo.“

Boro Tarana, pravnik: „Nikakvih pismenih primjedbi nemamo od strane onih najneposrednijih proizvođača. Ne isključujem trenutne reakcije negativnog tipa, ali one nisu mjerilo ukupnog stanja u kolektivu. Dobro poslovanje predukuje probleme.“

TRI UZROKA:

Na nivou cijelog poslovnog sistema, trebinjski OOUR „Novoteksa“, vjerovali ili ne, bilježi najveću produktivnost rada. Svaka radnica ovog kolektiva godišnje proizvede 1.548 pantalona, a to je oko 200 komada iznad prosjeka.

Boro Vučurević, direktor, tog činjenici vidi tri uzroka. Na prvom mjestu je skromna administracija, a na drugom tehnološka i radna disciplina. U početku je katkad bila i represivna, ali, već danas potpuno je drugačija, samosvjesnija. Zakašnjanja na posao nema uopšte! Napuštanja posla takođe. Priče koje „pale“ u nekim drugim kolektivima – čujemo i od radnika – ovdje su otpisane. Sve se može završiti popodne ili

na neki drugi način. Radnom danu mora se pristupiti sasvim ozbiljno, inače našim poslovima baviće se neko drugi. Bolovanja – rak rana svakog „ženskog“ kolektiva – smanjena su sa 15,6 na 12,3. Produžni rad, makar se ne prihvatao laka srca, ipak se prima bez otpora jer niko ga nikom ne natura iz interesa koji nisu zajednički.

Na sistem nagrađivanja nema primjedbi. Normirani su komadi: urađeno – zaradeno!

„Izvoz nas je naučio“, kaže Vučurević, „kako treba raditi. Da bi se održali na zapadnom tržištu moramo ići nešto ispod cijene drugih proizvođača. Mi, danas, izvozimo samo naš rad. Ukoliko u njemu nema dovoljno kvalitetnih elemenata, onda moramo gubiti. Kaže da izvozimo samo rad jer nam sirovina

stiže iz uvoza, ali bez carine i uobičajenog tretmana ostalih uvoznih roba.”

ŠTA SE DOGAĐA U DRUGOJ DECENIJI:

U početku, ukoliko su stare ocjene još uvijek tačne, „Novoteks“ je bio firma nesigurnog renomea. Dogadalo se, odmah nakon osnivanja, da radnici katkad i prije vremena odu kući jer nije bilo posla. Radilo se za domaće tržište i, kako danas čujemo, poprilično svaštari. Sklapanjem novih petogodišnjih izvoznih ugovora poslovni preokret u velikoj mjeri je i stabilizovan. Već danas, akumulacija koja pritiče, postavlja i nove razvojne zahtjeve.

Planirano je da se za deset starih milijardi rekonstruišu i

prošire proizvodni prostori. Radovi su počeli od starog krova. Usljediće izgradnja novog restorana, a ponešto se razgovara i o izgradnji obdaništa, jer od 496 radnika „Novoteksa“ 460 su žene, uglavnom majke.

Gojko Vučurević, rukovodilac sindikalne organizacije, govoreći o standardu radnika naglašava baš taj momenat, uz stambene probleme i obaveze koje postavljaju rokovi, česti su i oni, ovdje već poslovični porodični problemi. U prošloj godini podijeljena su 43 stambena kredita. Ove godine vjerovatno neće biti manje. Period stabilnosti, koji, jasno, nije sasvim izvan negativnih opštih privrednih uticaja, mora se iskoristiti za stabilizovanje svih elemenata uspješnog poslovanja.

R.

Poročilo o delu DITT Dolenjske v obdobju 1980 – 1982

Ob poteku mandata je prav, da se ozremo nazaj in razčlenimo rezultate opravljenega dela. Kot vemo, je bil pred nami čas stabilizacije, pomanjkanja raznih reprodukcijskih materialov, zato naj pogledamo, koliko smo v okviru društva pripomogli, da bi bile te stvari nekoliko manj pereče, obenem pa izvedljive. Po strokovni plati smo si prizadevali, da bi z drobnimi izboljšavami izboljšali kvaliteto, povečali izvoz in si s tem pridobili devize, ki bi pripomogle k boljšemu poslovanju. V društvu delujejo tehniki in inženirji in prizadevali smo si v okviru društva oziroma vsak na svojem delovnem mestu, da bi dosegli čim boljše rezultate.

Pred letom dni smo na občnem zboru sprejeli program dela za dveletno obdobje, osrednja naloga programa naj bi slonela na strokovnem, internem, informativnem in družbenem delu, v prvi vrsti pa je bil cilj v aktiviranju čim večjega števila članstva. Za vse, kar je bilo planirano, ni moč reči, da je bilo tudi realizirano. V veliki meri smo se trudili, vendar zaradi subjektivnih pa objektivnih razlogov nismo vedno našli ustrezne rešitve.

V pripravi vsebine programa je sodelovala DO Labod.

Program dela je bil sprejet na 2. seji IO in to s sklepom, da ga bomo izvajali z vso zavzetostjo in s sodelovanjem vseh članov.

Ker smo člani seznanjeni s celotnim programom dela, naj navedem le naloge, ki smo jih uspeli realizirati delno ali v celoti. Ponovno smo evidentirali člane društva, ker se je zaradi prihoda novega strokovnega kadra (predvsem srednjega), pa

tudi odhajanja, število članov menjalo. Tako smo imeli junija 1980 evidentiranih 200 članov, čeprav so iz društva izstopili člani Tekstilane iz Kočevja. Na novo pa je bilo precej članov evidentiranih iz DO Labod.

Razdelitev je naslednja:

140 članov iz DO Novoteks
60 članov iz DO Labod.

Strokovno delo je obsegalo predvsem izobraževanje strokovnega kadra od ožjih specifičnih smeri do splošnega izobraževanja zaposlenih v DO.

Naloga vodilnega kadra je bila, da po sekcijah organizira predavanja na določene teme

od barvarne do apreture. Izobraževanje po fazah se je začelo na področju barvanja, kjer so sklicali barvarje, lizerje, vzdrževalce in vodje izmene. Približno tako je potekalo v vseh obratih, predvsem zato, da skupno razčlenijo probleme, izmenjajo izkušnje ter tako pomagajo mlajšim kolegom, da se hitreje vključijo v proces dela. Dogovorili smo se, da bi izobraževanje nadaljevali za vse novo prispele delovne ljudi. Predvsem zaradi korenitega spoznavanja procesa izdelave tkanin in kvalitete. Dоследno se tega nismo držali, a bi moralo biti vnaprej perma-

nentna oblika izobraževanja, še posebej, ko zaradi pomanjkanja strokovnih delavcev opravljajo zahtevne naloge delavci, ki nimajo ustrezne kvalifikacije oziroma prakse.

Dogovorili smo se, da bi kadrovska služba organizirala izobraževalni center, društvo pa bi pridobilo predavatelje. Z izobraževanji po delovnih mestih naj bi vsi zaposleni bili seznanjeni s planiranjem, možnostmi na področju produktivnosti in izboljšanja kakovosti izdelkov, saj vsi vemo, da se kakovostni izdelki dobro plasirajo na domačem in na tujem tržišču.

Za področje informiranja lahko ugotovimo, da so člani pokazali dokajšnjo zavzetost kot strokovnjaki, ki obiskujejo sejme, ter so redno objavljali svoja zapažanja o novostih, ki jih prinaša razvoj tekstilne in oblačilne industrije.

Podprli smo tudi akcijo zbiranja naročnikov za Tekstilni tehniški slovar, ki bo izšel 1983. Naročili smo 5 slovarjev. Tako bo dostopen vsakemu zainteresiranemu delavcu.

Poleg vseh že naštetih aktivnosti smo se člani po svojih delovnih dolžnostih aktivno vključevali v razpravo o izhodiščih za srednjeročni razvoj tekstilne industrije v SR Sloveniji, sodelovali v razpravi o osnutku sprememb in dopolnitve smernic za oblikovanje vzgojno–izobraževalnih programov v usmerjenem izobraževanju.

Na področju društvene dejavnosti se člani nismo ravno izkazali, vzrok bi lahko iskali tako v objektivnih, še več pa v subjektiv-

(Nadaljevanje na 15. str.)

Občni zbor DITT Dolenjske

23. aprila 1982 smo se člani DITT Dolenjske sestali pri Henčku. Predsednik je podal poročilo, da pa bi pregledali, kaj smo uspeli narediti, oziroma kaj bi lahko, je zmanjkalo časa. Sledila je razprava, nato smo izvolili nov IO z naslednjimi člani:

Bavčar Mirjana, dipl. inž. – predsednik

Sluga Anica – tajnik

Peroci Mojca – blagajnik

Zupančič Marko

Močnik Milan

Tekstor Jože – Labod

Zupan Anica

Rahija Snežana – Metlika

Starešinič Jože – Vinica

Blažič Vinko – Labod

Izvolili smo tudi delegate za ZITTS, ki bo 12. junija 1982 v Preboldu. Za nadaljnje delo so člani društva nanizali nekaj zanimivih tem:

– izobraževanje,

– nevarnost zastarevanja tekstilne industrije,

– razvoj Novoteksa,

– za inovacije ni prave motivacije.

Vsi so bili mnenja, da mora društvo dobiti vlogo spodbujevalca.

RAZVOJ IZDELKOV

PRIPRAVA

Že samo ime delovne enote priprava (nekoč smo ji sramežljivo rekli priprava tkalnice) nam pove, da se za tem imenom dejansko skriva osnovna dejavnost enote, kajti zares je potrebno stalno pripravljanje, menjavanje, pa tudi ponavljanje, čeprav si slednjega seveda noben ne želi preveč. V tem mozaiku posameznih faz, ki so potrebne za nastanek tkanine, so faze, ki jih bomo podrobneje spoznali kasneje; osnovna naloga je, da prejo, ki so jo spredli v obeh predilnicah, na naših strojih kvalitetno pripravimo za tkanje in pletenje.

Enojno prejo v različnih mešanica, barvah in številkah, ki prihaja v skladišče preje, moramo najprej očistiti raznih odebelitev in tankih mest ter obenem previti na primerno obliko navitka. Ker enojna preja nima dovolj trdnosti, da bi lahko vzdržala vse obremenitve na statvah (gre pa tudi za kvaliteto gotovih tkanin), jo navadno dvojimo, posukamo z ustreznimi zasuki. Te faze tudi izkoristimo za kombiniranje preje različnih barv, kakor nam pač narekuje potreba oziroma izgled bodočega gotovega izdelka. Po sukanju vso prejo še sparimo, s parjenjem fiksiramo zasuke in šele tako pripravljen sukanec je uporaben za osnovo oziroma votek.

Pri vsem tem je seveda bistvenega pomena, da je delo v celotni verigi kvalitetno opravljeno.

Z razvojem elektronskih čistilcev, ki so pred leti tudi pri nas zamenjali razne glavnike in zarez, je bilo možno iz enojne preje odstraniti veliko več raznih napak ter s tem zagotoviti enakomernejšo prejo. Tako očiščeno prejo je bilo seveda že veliko lažje uporabiti pri zahtevnejših tkaninah.

Koncem šestdesetih let je tekstilna tehnologija na skoraj vseh področjih doživljala nov razcvet in v teh letih se je tudi Novoteks odločil za specializacijo in zamenjavo zastarele tehnologije z naj sodobnejšo. V pripravi smo takrat dobili križno previjalne avtomate podjetja Schlafhorst, ki so se odlikovali po visokih izkoristkih in kvalitetno navitih križnih navitkov. Da bi izkoristili v celoti prednost teh strojev je vzporedno tekla tudi posodobitev ostalih faz po čiščenju in previjanju. Med velikim številom raznih razvijajočih se sistemov sukanja je takrat padla odločitev za dvostopenjsko sukanje podjetja Hamel, ki je prineslo zares veliko novega in kvalitetnega na to področje.

Poleg tega, da je odpadla faza križnega previjanja po sukanju, kajti sukanje in križno previjanje sukanca je tukaj istočasno, smo dobili tudi večje navitke. Te smo lahko takoj po parjenju porabili za snovanje ali pa neposredno za votek. Zmanjšalo se je tudi število dvojnih vozlov v preji. To je bilo seveda dobrodošlo, saj vemo, da je treba iz tkanine v glavnem izšiti vse dvojne vozle.

Pri klasičnem sukanju (pri nas so za to sukalni stroji firme Savio) je namreč velikost kopsa omejena s premerom prstana tako, da se teža giblje okoli 100 gramov. Takšni navitki seveda niso primerni za snovanje, zato jih je potrebno previti na večje. To pa takoj pomeni tudi večje število dvojnih vozlov.

Pri sedanji zahtevnosti trga so postali problematični tudi enojni vozli in jih je že potrebno odstranjevati iz tkanine. To nam seveda daje misliti; nikakor ne bi bilo prav, da bi zanemarili novosti, ki nam jih na področju novih načinov spajanja preje ponujajo nekatera vodilna podjetja.

Z večjimi navitki (večje dolžine preje) se je povečal tudi čas sukanja, zmanjšalo se je število snemov, kar je zelo povečalo izkoristek na tej fazi.

Za kvalitetno posukano prejo je bilo potrebno seveda in prvi vrsti narediti kvalitetne predsukalne navitke in to se je v glavnem tudi dalo doseči.

Pri postopni zamenjavi tehnologije sukanja se klasičnemu načinu seveda nismo mogli v celoti odreči, kajti še vedno drži, da so ti stroji nepogrešljivi, kadar je potrebno kakšno prejo posukati v čim krajšem času.

S kompletiranjem hitrotekočih brezčolničnih stavek podjetja Sulzer v tkalnici se je povečala tudi potreba po večjih oziroma daljših in kvalitetnejših osnovah. Z nabavo dveh Schlafhorstovih snoval je bil rešen tudi ta problem, čeprav moramo priznati, da se na starih dobrih Comatovih snovalih še vedno nasnuje veliko kvalitetnih osnov.

Schlafhorstova snovala so prinesla poleg večje snovalne in previjalne hitrosti tudi nekatere nove elemente zaradi večjih možnosti enakomerne regulacije napetosti niti. Dobro namreč vemo, da je eden izmed osnovnih pogojev za dobro nasnovano osnovo enaka napetost vseh niti. S popestritvijo novih izdelkov z nekaterimi novimi materiali pa se je zahtevnost snovanja še povečala.

Z vsakim novim materialom, novim vzorcem prihajajo nove obveznosti, mi pa moramo vsako prejo, vsako osnovo pripraviti tako kvalitetno, kot smo to storili včeraj z drugimi materiali, in v

času, ko so bili stroji še novi. Toda vedno je treba iskati možnosti za nove rešitve in pri tem so nam izkušnje, ki smo si jih nabrali pri vsakdanjem delu, v veliko pomoč.

Treba je na koncu tudi reči, da zamenjava starih strojev z novimi ni prinesla samo večje produktivnosti, več posukanih kilogramov preje, več nasnovanih osnov, ampak je vsaj na nekaterih fazah omogočila tudi ukinitve štirizmenskega in nočnega dela ter navsezadnje manj fizičnega dela.

Stroji brez dobro usposobljenih in odgovornih delavcev ne bi dajali to, kar dajejo, zato mora biti skrb za njihovo stalno izobraževanje in izpopolnjevanje toliko večja. Pa tudi na delovne razmere kljub določenim premikom na boljše ne bi smeli pozabiti.

V pripravi namreč še vedno delamo vse sote, tudi popoldne in

ponoči. Vemo sicer, da sedanje zaostrene razmere narekujejo včasih celo nedeljsko delo, toda dolgoročno gledano bo vsekakor potrebno v naših razvojnih načrtih razmišljati tudi o teh „prostih“ sobotah. Marsikaj bi se dalo storiti tudi z bolj izkoriščenim delovnim časom, večjo disciplino, racionalnejšo porabo surovin in drugih materialov. Toda vsega gotovo ne. Brez vlaganj v nove kapacitete oziroma v posodobitve sedanjih prav gotovo ne bo šlo.

Navsezadnje tudi vemo, da nas tehnologija ponekod že krepko prehitava in da ravnvo iz teh razlogov ne bi smeli dovoliti, da nas povsem prehit.

ALFONZ ŽIŽEK

Star tekstilni pregovor pravi, da je „dobro nasnovano na pol odtkano“, vendar nam kljub temu ta pregovor (čeprav je resničen) ne pove, zakaj je nekaj dobro ali slabo nasnovano in kaj je vse treba, da bi osnovo lahko nasnovali, zato bom v tem prispevku poskusil zajeti vse tehnološke faze v pripravi in jih natančneje razložiti. Pri tem se bomo nekoliko podrobneje pogovorili o:

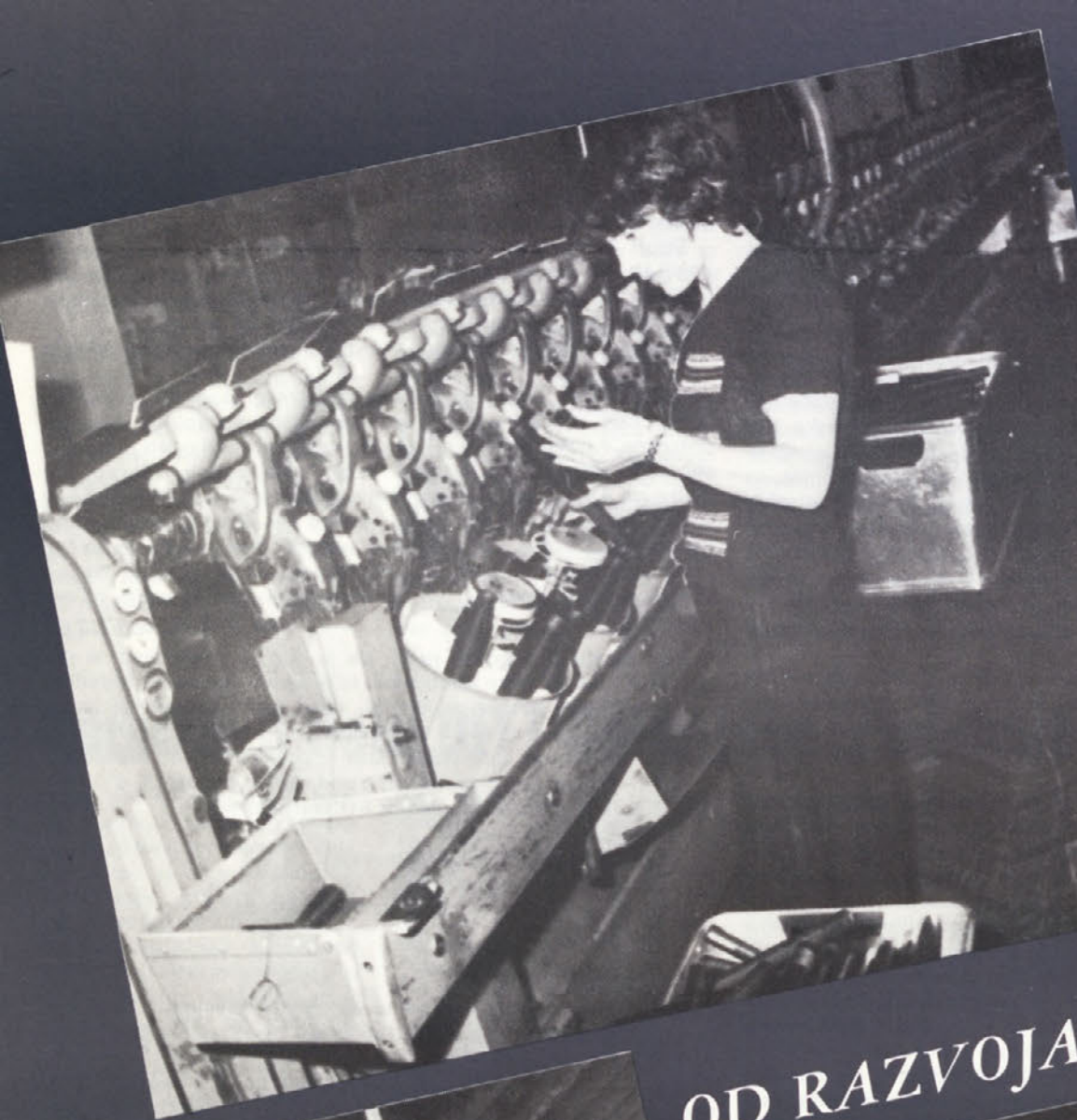
- čiščenju in previjanju enojne in dvojne preje
- dvojenju (predsukanju)
- sukanju oziroma dosukanju preje
- previjanju in pregledu preje
- pregledu preje pred snovanjem in na koncu
- snovanju.

ČIŠČENJE PREJE

Pod nazivom čiščenje preje razumemo odstranjevanje napak v preji, ki so nastale v procesu predenja. Te so: odebelitve zaradi nepravilnega raztezanja preje, vpredena leteča vlakna, dvojne niti, rastlinski ostanki, debelejša in tanjša mesta itd. Čistimo v glavnem enojno prejo, kar je tudi najbolj učinkovito zaradi optimalne možnosti, da nezaželjene nepravilnosti v preji izločimo. Velikokrat čistimo tudi že podvojeno in posukano prejo oziroma sukanec, vendar to nima posebnega učinka, kajti v takih prejah še vedno ostanejo manjše napake, ki se v gotovem blagu zelo poznajo. Sicer čiščenje dvojne oziroma posukane preje nima nobenega ekonomskega opravičila, ker se že vsaka enojna nit čisti pred dvojenjem oziroma sukanjem. Preden začnemo govoriti o strojih za čiščenje preje, je treba pojasniti, da v pripravi čistimo predvsem prejo, ki je izpredena v novomeški predilnici, medtem ko preja iz metliške predilnice prihaja v pripravo že očiščena, ker imamo tudi v Metliki štiri stroje za čiščenje preje.

Prejo čistimo na avtomatskih križnopravilnih strojih avtoconer. Zakaj križnopravilnih, bomo pojasnili pozneje. Avtoconer je torej avtomatski stroj, ki ima 50 vreten, razdeljenih na pet enot ali sekcij. Na vsaki sekciji je postavljen aparat, ki potuje od leve proti desni in nazaj in po potrebi veže nitke, ki so prerezane zaradi odstranjevanja napak v preji, ali pa je bila iz kakršnih koli vzrokov pretrgana nit. Proces čiščenja se odvija pri prehodu niti skozi elektronske čistilce, ki so instalirani na vsakem vretenu posebej, so pa vsi neposredno povezani z krmilno omarico, ki je na začetku stroja. Krmilno omarico sestavlja pet segmentov, preko katerih „narekuje“ čistilec, katere napake naj izloča iz preje. Vse napake pa tudi ti izpopolnjeni čistilci ne morejo izločiti. Tako čistilci ne odstranjujejo nope, manjše nalete vlaken itd. Da bi vedeli, katere in kakšne napake imamo v preji, moramo prejo predhodno testirati. Kvaliteto preje ugotavljamo na uster-clasimatu. To je naprava, preko katere zvemo, koliko in kakšne so napake v preji in za pogostost ugotovljenih napak. Sprednji del te naprave ima ploščo, ki je razdeljena na 16 kvadratov, katere imenujemo razredi. Vsak razred nam ponazarja napake, ki so razdeljene po dolžini in debelini napake. Npr. 2 cm, 150 %, kar pomeni, da je napaka oziroma odebelitev v preji dolga 2 cm, debelina preje pa je za 150 % večja od srednje vrednosti številke preje. Sicer so napake razdeljene od 0,1 do 4 cm po dolžini in od 100 % do nad 400 % po debelini. To je tako imenovano čiščenje po meri. Da bi dobili čim boljše in točnejše rezultate testirane preje, moramo, testirati od 250.000 do 400.000 metrov preje. Torej šele, ko smo ugotovili kvaliteto preje oziroma vrste napak in pogostost, se odločamo za

(Nadaljevanje na 14. str.)

OD RAZVOJA DO GOTOVEGA IZDELKA

(Nadaljevanje z 11. str.)

nastavitve elektronskih čistilcev. V pripravi imamo, z ozirom na surovinsko sestavo in kvaliteto materiala, naslednje elemente za nastavitve čistilcev: 150 % 2 cm 4,5 (5). Čiščenje pri takšnih nastavitvah je nekoliko ostrejšo, kot ga zahtevajo standardi, toda edino doslednejše čiščenje nam daje možnost maksimalnega izločanja napak.

Važno je vedeti, da z odstranitvijo napake iz preje nismo dobili kvalitetne preje. Namreč tam, kjer je bila prej napaka, katero smo odstranili, ostanejo vozli, ki se v tkanini poznajo posebej v lažjih in zahtevnejših artiklih. Vozel je manjše zlo, kar dobro vedo delavke v izšivalnici, kjer jim vozli delajo obilico preglavic. Sicer je v svetu že precej časa vpeljan nov način vezanja nitk; poseben aparat razrahlja nitke in jih med seboj uprede. S tem se izognemo vozlu in napaka se v tkanini ne pozna. Takšni aparati se lahko vgradijo tudi na naše avtoconerje. To bi sicer bila draga investicija (devize), toda če želimo, da bodo naši izdelki kvalitetni, bomo morali tudi v to ugrizniti. Iz dosedanjega razlaganja vidimo, da se kvaliteta preje ne doseže le v pripravi, temveč se kvaliteta preja poraja že v predilnici in samo dobro in kvalitetno izpredena preja zagotavlja, da bo tudi končni izdelek kvaliteten.

Kar se tiče samih strojev v pripravi, imamo tri avtoconerje podjetja Schlafhorst in en stroj podjetja Savio. Prvi so nemški, slednji pa je italijanski. Razlike med temi stroji so v glavnem v tem, da se savio razlikuje od Schlafhorsta po tem, ker ima na vsakem vretenu vozač, kar naj bi pomenilo večji izkoristek stroja, ker vreteno ne čaka, da pride vozač do njega in priveže pretrgano nitko. Poleg tega lahko na savio brez večjih težav previjamo nitke za barvanje.

Razen čiščenja preje opravlja avtoconer še eno relevantno funkcijo v tehnološkem postopku. Preja prihaja iz predilnice v manjših navitkih (copsih), na katerih je manjša količina preje od 80 do 100 gramov, kar ni primerno za delo na naslednjih fazah. Zato avtoconer previja copse na ustrezno večje navitke, ki jih imenujemo križni navitki. Ti tehtajo 1500 gramov in so primerni za delo na naslednjih fazah, a to je že predsukanje, dvojenje oziroma dubljanje.

PREDSUKANJE

Predsukanje je tehnološki postopek, pri katerem se dve ali več niti previjajo druga ob drugi; tako dobimo dvojeno nit. Ta dvojena nitka dobi že na predsukanju določeno število zaščitnih zasukov in sicer od 18 do 20 na meter. Poleg dvojenja je za to fazo značilno tudi to, da se iz dveh križnih navitkov oblikuje nova oblika cilindričnega navitka, ki je primeren za delo na naslednji fazi oziroma dosukanju. To dosežemo z navijanjem na posebne cevke, ki so lahko cilindrične ali z dvojnimi konusom. Potek previjanja je naslednji. Poleg ali nad strojem se nahajajo cevčnice, na katere nataknevo križne navitke. Potem nitke vodimo preko ustreznih vodilcev do cevk, ki je nataknjena na vreteno. Skupaj z vrtečim vretenom se vrtili tudi cevka in tako pride do navijanja na cevko. Navija se paralelno po vsej dolžini cevk. Pri tem je važno, da dobimo določeno trdnost navijanja. V ta namen uporabljamo tekače (travelerje), ki se vrtijo okoli prstana in s svojo težo pogojujejo napetost nitke oziroma trdnost navijanja. Teža tekačev je različna, kar je odvisno od številke preje. Maksimalna teža preje na predsukalni cevki znaša 1000 gramov. Pri nas v glavnem navijamo 800- do 1000-gramske navitke. Da bi dobili željene dolžine na navitkih, moramo na števcu nastaviti določeno število metrov. Npr. če želimo na navitek naviti 20.000 metrov, kar pri številki 40/2 znaša 1000 g, nastavimo števec na 2000 in, ko se navije potrebno število metrov, se vreteno ustavi. Polni navitek snamemo z vretena, nataknevo novo prazno cevko in postopek se ponavlja. Poleg previjanja in minimalnega števila zavojev preje imamo na predsukanju možnost formirati zavoje v levi in desni smeri.

DOSUKANJE

Dosukanje je tehnični postopek, pri katerem vsaka dvojnja, trojna itd. nit dobi končno in zaželeno število zavojev. To je druga stopnja sukanja, ker smo določeno število zavojev dobili že v fazi presukanja. Zavoji so lahko v „Z“ ali „S“ smeri. Mi v glavnem sukamo prejo v „S“ smeri, medtem ko „Z“ vitje uporabljamo le v redkih primerih.

Dosukanje se vrši na dosukalnih strojih Hamel. To so obojestranski stoji, ki imajo na vsaki strani 120 vreten. Razpon možnosti glede števila zavojev je zelo velik. Karakteristično za te stroje je, da omogočajo sukanje brez odpora zraka, brez prstanov in travelerjev, kar daje majhno napetost niti in minimalno število pretrgov. Poleg tega je material zaščitno pred prahom, izognemo se upredanju letečih vlakenc in raznim drugim zunanjim vplivom. Prav tako je možno na tem stroju dosukavati različne barve materialov brez nevarnosti, da se zapraši.

V pripravi imamo 14 dosukalnih strojev, kar nam omogoča, da dnevno posukamo okoli 3000 kg preje. Posebnost sukanja na dosukalnih strojih je tudi ta, da je po založitvi stroja vpliv delavca na potek sukanja minimalen.

Ko že govorimo o sukanju, je nujno omeniti, da imamo v pripravi poleg že omenjenega dvostopenjskega sukanja še en sistem sukanja, ki je starejši in se bistveno razlikuje od prej opisanega sistema HAMEL. To je sukanje na sukalmem stroju Savio. Razlike v teh dveh sistemih so sledeče:

– posukalni navitek na SAVIU tehta okoli 80 g, kar je v primerjavi z navitkom na HAMLU 1000 g.

Poleg tega posukani kops še ni primeren za nadaljnjo uporabo. Pred snovanjem moramo kopse ponovno previti na križne navitke.

Obseg posredovanja delavca zaradi zalaganja stroja je na SAVIU veliko večji kot na HAMLU, kar zmanjša izkoristek stroja in manjša produktivnost.

Zaradi zunanjih vplivov na sukanec je kvaliteta izdelka na SAVIU slabša kot na HAMLU.

Kljub temu stari sistem še vedno maksimalno obratuje, ker pa ima tudi določene prednosti. Na njem lahko sukamo manjše partije. To posebej velja za vzorce, ki se v glavnem sukajo v manjših količinah in jih ne bi bilo ekonomično sukati na HAMLU.

PARJENJE

Zaradi zavojev je preja podvržena raznim deformacijam, kot na primer krotovičenju. Seveda taka preja, ki se krotoviči, ni uporabna v nadaljnjih fazah. Da bi se tem nevednostim izognili, moramo prejo preparirati. Navadne mešanice volna-poliester parimo eno uro pri temperaturi 80°C. Volno parimo 30 minut na isti temperaturi. Pred parjenjem ali takoj po parjenju moramo prejo dobro pregledati in izločiti neustrezne navitke.

SNOVANJE

Pod snovanjem razumemo pripravo osnove, v kateri se določeno število niti v določeni dolžini in gostoti, širini ter zaporedju barv navija na osnovni valj.

Predno začnemo s snovanjem, je treba material, ki je pripravljen za snovanje, ponovno dobro pregledati. To pa zaradi tega, ker je snovanje kot zadnja faza v pripravi zelo zahteven postopek. Napake pri snovanju se namreč ne da ali pa zelo težko popraviti. Pomešana preja po partijah, slabo navit konus itd., vse to so napake, ki so v gotovi tkanini še kako vidne, često pa je taka tkanina tudi neuporabna.

Tekstilna industrija pozna v glavnem dva tipa snovanja in sicer snovanje v polni širini in snovanje v pasovih. Slednje snovanje uporabljamo v naši proizvodnji tudi mi. V pripravi imamo pet snoval in sicer 3 snovala podjetja COMAT in 2 snovali podjetja SCHLAFHORST. Potek snovanja je naslednji: križne navitke nataknevo na cevčnice in jih preko vodilcev, križnega grebena in grebena na suportu vodimo na boben. Pred začetkom snovanja moramo izračunati oziroma nastaviti konus. V slučaju da konus ni pravilno nastavljen, prihaja do napačnega navijanja osnove na snovalni boben, kar direktno vpliva na kvaliteto snovanja; pozneje se kaže slaba kvaliteta v tkanini. Konusi so lahko različni. Mi imamo v pripravi dve vrsti: na COMATU so fiksni, na SCHLAFHORSTU pa so premakljivi. Razlika je predvsem v nastavitvi. Pri COMATU konus izračunavamo iz določenih elementov, na SCHLAFHORSTU pa je treba poiskati višino navijanja in šele potem s posebnim računalom določiti višino konusa. Tako je snovalo pripravljeno za snovanje. Kot smo že prej rekli, pri nas snujemo v pasovih in sicer tako, da celotno število niti v osnovi razdelimo s številom niti v pasu in tako dobimo število pasov. Določiti moramo tudi širino pasu, nastavimo števec na snovalu za dolžino osnove in snovanje se prične. Seveda je tu še vrsta drugih opravil, ki jih moramo opraviti, vendar ni moj namen, da bi opisoval točen postopek snovanja. Dovolj je, da vemo, koliko dela je vloženo, predno pridemo do izdelka. Po končanem snovanju oziroma navijanju pasov na boben osnovo voskamo, previjemo jo na osnovni valj ter transportiramo v tkalnico.

Tako smo prišli do konca. Iz tega prispevka lahko zaključimo, da zadeva ni tako preprosta zlasti zaradi tega, ker se v pripravi srečujemo z množico raznorodnih barvnih nians in partij, ki so si med seboj velikokrat zelo podobne in jih na videz le težko razločujemo. Zato je manipulacija s prejo zelo natančna in ne prenese nikakršne površnosti. En sam navitek, ki se slučajno pomeša s pravo prejo, pa čeravno je na pogled popolnoma enak, nam lahko povzroči več milijonsko škodo, katero plačujemo vsi in ne samo tisti, ki je dovolil, da se določena osnovna preja pomeša. Torej, prisotnost, vestnost in pazljivost so poleg strojev in materialov zagotovilo za kvaliteten izdelek.

IVAN ŠPEHAR

(Nadaljevanje z 10. str.)

tivnih težavah. Vendar smo imeli v tem času tri ekskurzije in sicer v Dekorativno, Beti, Kroj (Škofja Loka) ter Gorenjska predilnica (Škofja Loka). Ogleдали smo si proizvodni proces, ki nam ni povsem domač. V veliki meri pa smo si izmenjali izkušnje, ki tekstilnim strokovnjakom še kako pridejo prav.

IO društva je v tem mandatnem obdobju imel 6 rednih sej, ki so se jih člani udeležili polnoštevno. Člani odbora so razpravljali o nalogah v okviru sprejetega programa dela. Člani odbora so se redno udeleževali sej RO ZITTS in poročali o sprejetih sklepih.

Med drugim smo organizirali skromno delovno praznovanje dneva žena.

Dve leti, ki sta za nami, sta obdobje, v katerem bi vsekakor

lahko naredili mnogo več. Program dela ni v celoti realiziran, ostalo je odprtih še nekaj akcij: naloge, ki so v začetku stekle z velikim optimizmom, je treba nadaljevati in dokončati. Naj posebej omenim izobraževanje po sektorjih, ki je še kako potrebno za vključevanje mladih strokovnih kadrov v življenje in delo v kolektivih, pa tudi za način hitrega reševanja problemov v proizvodnji, kar lahko največ pripomore k učinkovitemu in kvalitetnemu delu.

Na koncu naj se zahvalim vsem, ki so mi pomagali pri vodenju društva, ter podam misel, ki naj nas spremlja ob delu: „Uspehe lahko pričakujemo le z vztrajnim, nenehnim delom vseh članov društva inženirjev in tehnikov.“

TODOR STANOJEVIĆ

Program dela društva inženirjev in tehnikov tekstilcev Dolenjske INOVACIJE

Ena od prioritarnih nalog DITT je pospeševanje inovacijske dejavnosti. DITT naj se tesno poveže in sodeluje s komisijami za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge pri delavskih svetih DO, sodeluje pri pripravi pravilnikov ter najde pobude za raziskovalno delo na področju tekstilne tehnologije na teme, ki so interesantne za DO.

DITT mora najti način organiziranja in dela, ki bo pospeševalo vključevanje čim večjega števila proizvodnih in strokovnih delavcev v reševanje tehničnih, tehnoloških in organizacijskih problemov proizvodnje, na primer organizacije skupin strokovnih delavcev za rešitev posameznih problemov.

IZOBRAŽEVANJE

Stalna oblika izobraževanja, ki bi bila ob delovnih sobotah, so predavanja in diskusije na teme:

- novitete v tekstilni tehnologiji,
- razvoj tekstilne industrije v okviru DO, SRS in SFRJ (srednji in dolgoročni plani),
- razprave o reševanju poslovnih, proizvodnih ter tehnoloških problematike na posameznih področjih v DO,
- priprava predavanj za preduvalne tečaje za nove delavce (proizvodne in tehnične),
- organiziranje srečanj z drugimi DITT, ekskurzije za člane, sejmi,
- ob sprejemu vsake kolekcije naj prodaja in desennatura s kolekcijo seznaniti člane DITT; istočasno naj bo podan širši prikaz z vidika prodaje, proizvodne problematike in kvalitetnih zahtev za vse artikle,
- redno naj se podajajo strokovna poročila z obiskov sejmov mode in tekstilnih strojev (doma in v tujini),
- s ciljem izboljšanja medsebojnih odnosov in poznavanja problematike z vseh področij poslovanja in dela (v DSSS in tozdih) na se na nivoju DITT uvede razprava.

NALOGE DITT SO ŠE

- prizadevanje za izboljšanje sistema nagrajevanja (s posebnim poudarkom na proizvodnih in kreativnih delih),
- prizadevanje za izboljšanje delovnih razmer,
- organiziranje sekcije mojstrov.

Za vse te aktivnosti je potrebno planirati sredstva za DITT in DO. Vir sredstev bi bil lahko prej omenjeni program po posameznih točkah, za izvedbo katerega bi krila stroške DO oz. tozdi koristniki.

MIRJANA BAVČAR

Predavanje za člane DITT

Bila je delovna sobota (5. junija 1982), vendar so se predavanja udeležili člani iz Novoteksa, Vinice, Metlike in Laboda.

Predsednica Mirjana Bavčar, dipl. inž., je podala smernice programa dela DITT Dolenjske, se zahvalila za obisk in pozvala vse prisotne, da sodelujejo pri uresničevanju programa.

Nato je prepustila besedo dr. Tatjani Gazvoda. Tema je bila „Varstvo okolja“. Da

bi bila primerjava s proizvodnjo temeljitejša, sta problematiko dopolnili temi:

„Vpliv čistoče na kvaliteto“ (Resnik Riko),
„Odpadne vode“ (Berlan Franc).

Sledila je zelo obširna razprava. Vidimo, da je velik interes za tovrstno izobraževanje, zato bomo v kratkem organizirali predavanje na temo, ki bo zanimiva za vse obiskovalce.

MLADI POROČAJO - MLADI

Mladi, povejmo, kaj smo naredili do sedaj!

26. februarja 1982 je bila volilna konferenca, na kateri je bilo izvoljeno novo vodstvo OO ZSMS tozda Tkanina. Staro predsedstvo je podalo poročilo o delovanju mladine v preteklem obdobju in novemu vodstvu zaželelo veliko delovnih uspehov.

Novo predsedstvo se je sestalo in naredilo akcijski program za celo leto, nato pa smo naredili tudi operativni program za prvo trimesečje.

Naša prva akcija je bil obisk pri mladinski organizaciji v tovarni zdravil Krka, kjer smo se pogovarjali z mladino o sodelovanju.

V tem trimesečju smo evidentirali vse mladince tozdu, izvedli smo tudi za njihove interese in ti nam bodo vodilo za naprej, izpolnili smo tudi evidencične kartone in pobrali članarino.

V aprilu smo organizirali športno srečanje mladincev vseh OO ZSMS DO Novoteksa in istočasno evidentirali kandidate – športnike za srečanje mladih delavcev vseh DO v novomeški občini.

Na pobudo mladinske turistične poslovalnice so se mladinci Novoteksa udeležili akcije oz. srečanja, ki je bilo v Banjaluki. Tu so se zbrali mladi iz vse Jugoslavije. Iz tozda sta se srečanja udeležila Ivo Erič in Željko Zlatko.

Prek mladinske turistične poslovalnice se je nekaj mladincev udeležilo izleta v Umag.

Do sedaj smo organizirali tudi dve delovni akciji in sicer čiščenje priprave, v soboto, 22.

maja 1982 pa čiščenje okolice Novoteksa. Akcije se je udeležilo 13 mladincev iz tozda Tkanina in mladinka iz DSSS, Cesar Darja.

Mladinci smo organizirali tudi predavanje za nove člane ZK, o sodelovanju mladinske organizacije z ZK (predaval je Ivo Ivkovič). Anton Anderlič, predsednik OK ZSMS Novo mesto, pa nam je predaval o organiziranosti mladih v ZSMS in o idejnopolitičnem izobraževanju.

Do sedaj smo imeli že veliko kratkih sestankov in posvetov, na katerih smo načrtovali zgoraj navedene akcije.

ŽELJKO MITRIČ

Vesele igre mladih

Klub mladih delavcev organizira vsako leto igre mladih delavcev. To so predvsem „vesele igre“ ter šah in streljanje.

Da bi izbrali ekipo, ki bo zastopala DO Novoteks, smo organizirali trening. Bil je v OŠ Bršljin, kjer smo merili moči. Treninga se je udeležilo 6 mladincev ter 6 mladinke.

Pomerili smo se v naslednjih disciplinah:

mladinci:

- skakanje v vrečah
- skok v daljavo z mesta
- vožnja samokolnic
- plezanje po vrvi mladince:
- skakanje v vrečah
- skok v daljino z mesta
- vožnja samokolnic
- vzpenjanje po lestvi

Po končanih tekmovanjih je bil vrstni red naslednji:

Skok v daljavo z mesta:

- moški: 1.: prva ekipa Tkanine
- ženske: 1.: ekipa Tkanine

najboljši posamezniki:

- 1. Goričar (275 cm)
- 2. Ban (254 cm)

3. Staniša (249 cm)

najboljše posameznice:

- 1. Malnar Nada (175 cm)
- 2. Babačič Hida (173 cm)
- 3. Vidmar Jadranka (170 cm)

vožnja samokolnic:

- moški: 1.: prva ekipa Tkanine (33,5 sekund)
- ženske: 1.: ekipa Konfekcije (30 sekund)

plezanje po vrvi:

- moški: 1.: prva ekipa Tkanine (43 sekund)
- ženske: 1.: ekipa Tkanine (1,10 minut)

skakanje v vreči:

- moški: 1.: prva ekipa Tkanine (7 sekund)
- ženske: 1.: ekipa Konfekcije (11 sekund)

Izmed najboljših ekip smo izbrali mladince in mladinke, ki so 29. maja 1982 na Loki zastopali DO Novoteks, na tekmovanju mladincev iz vseh delovnih organizacij novomeške občine.

FRANC BREZOVAR

S Titom v nas

V torek, 25. maja, ob 20. uri si je zaključno slovesnost ob dnevu mladosti na stadionu JLA v Beogradu ogledalo tudi 5 mladincev iz DO Novoteks in sicer: Nevenka Brankovič, Franc Kovšca, Željko Mitrič iz tozda Tkanina, Slavka Rolih iz tozda Konfekcije in Darja Cesar iz DSSS.

Še predno se je pričela veličastna prireditev mladih, smo vsi skupaj, čeprav različnih očetov in mater, različnih generacij in usmeritev, različnih zmogljivosti in možnosti, zapeli pesem „Druže Tito mi ti se kunemo, da sa tvoga puta ne skrenemo...“. Nato so nastopajoči s telesi oblikovali podobo naše države. Meje so bile označene z rdečo, modro in belo barvo. V središču stadiona so mladi oblikovali sonce. Nad stadionom pa je prevladoval Titov portret.

Ves program je bil sestavljen iz osmih delov.

V drugem delu, ki je potekal pod naslovom „Vse je bilo pod pepelom“, so mladi simbolično prikazali, kako je potekala naša revolucija, v katero sta bila vtkana Titovo življenje in delo. Nazadnje so na stadion prikorakali pripadniki JLA. V vaji z naslovom „Na braniku domovine“ so prikazali svojo vojaško moč in pripravljenost. Ko so končali ta del programa, so s telesi izpisali pozdrav bližnjemu 12. kongresu ZKJ. Del vaje so posvetili tudi 90. rojstnemu dnevu tova. Tita in na stadionu s telesi zapisali: „Tudi po Titu – Tito!“

Sklepni del vaje pripadnikov JLA je bil hkrati tudi zaključek prireditve. Tedaj so se na stadionu zbrali vsi udeleženci programa. Bilo jih je okrog 7.500 iz vseh republik in pokrajin. Iz te veličastne podobe, polne barv in mladosti, se je pojavil Ciril Zaplotnik, mladinec iz Slovenije. Ko je le-ta izročil štafeto palico predsedniku predstava zvezne konference ZSMJ Bogiču Bogičeviću in iz-

govarjal pozdravne besede in zaobljubo mladih, je nebo nad Beogradom razžarilo veličasten ognjemot.

Nato je imel pozdravni govor predsednik zvezne konference ZSMJ, nazadnje pa je govoril še Peter Stambolič, predsednik predstava SFRJ, in dejal: „Pozdravljam vas in vam čestitam za dan mladosti. Rad bi pozdravil in izrekel priznanje tudi mladincem in mladinkam, ki so štafeto mladosti prenesli prek vseh naših republik in pokrajin. Na stotisoče mladih in občanov se je v teh tednih zbralo po vaseh in mestih, da bi pričakalo in pospremlilo nosilce štafete, potrdilo zaprisego mlade generacije Titu, da se bodo bojevali za ideale revolucije. Štafeta mladosti, ki smo jo tu pozdravili, je po svoji obliki vsako leto drugačna. Vsako leto so jo spejele in nosile druge roke. Toda vselej je bila in je ostala simbol bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti, simbol naše odločnosti v boju za socializem, simbol naše pripravljenosti, da branimo neodvisnost in svobodo naše države. Mladinci in mladinke, želim vam srečen praznik – dan mladosti.“

Kadar porečemo: mladost, se nam vselej, pa čeprav je to povezano tudi s črnim datumom ali grenkim spominom, naseli v srcu smehljaj. Rožnat kot breskov cvet spomladi. Za hip se nam zdi, da smo ne samo (kljub letom) mlajši, ampak tudi, da smo kljub svojim nenehnim slabostim in napakam – boljši.

Tita smo povezali z mislijo na mladost: svojo, očetovo in pradedovo, sosedovo, kateregakoli človeka na svetu in to z mislijo na njegovo mladost. Da bi tako v tej misli postali res boljši, bolj Titovi in s tem tudi vse bolj svoji!

DARJA CESAR

Mladinska delovna akcija

Mesec maj je mesec mladosti. S svojim delom ga naredimo udarniškega. Tako nekako so vabili lepaki mladinke in mladince na delovno akcijo 22. maja. In privabili so jih.

Ob 7. uri je orodje že dobilo lastnike in delo se je začelo. Da ne bi varnostniki hodili na obhode po rosi, sta poskrbela dva kosca, ki sta pokosila travo po obhodni poti. Mladinke so travo pograbile. Nekatere so prvič poskusile, kako se dela z grabljami, in ta poskus je uspel.

Precej dela so imeli pometaći, ki so se upravičeno jezili na sodelavce, ki odpadke puščajo vsepovsod, čeprav so koši za smeti na vidnih mestih. Črno piko zaslužijo tudi kadilci, ki kadijo tudi tam, kjer to ni dovoljeno, ogorke pa mečejo po tleh.

Smeti je bilo kar precej, vendar to ni vplivalo na dobro razpoloženje, ki je bilo na višku ob koncu akcije.

Akcijo je organiziralo predsedstvo OO ZSMS tozda Tkanina. Poleg mladincev iz te osnovne organizacije se je akcije udeležila tudi ena mladinke iz skupnih služb.

Prihodnjič pričakujejo tudi udeležbo tistih, ki jih tokrat ni bilo.

BOJAN LUZAR

Moška moda poleti

Tudi moški se radi oblačijo modno. Večkrat pa je marsikateri moški neodločen glede novih krojev, novih barv.

Poletje je sezona, ki vse bolj moške osvobaja strogega oblačenja. Moška obleka s kravato izginja, namesto

nje je moden in vse bolj priljubljen komplet lahkega laneno-bombažnega suknjiča in lahkkih hlač z gubicami pod pasom. Strogo klasično srajco je zamenjala tako imenovana „T majica“, z ovrtnikom ali brez, čevlje (salonarje) so zamenjali mehki, lahki mokasini.

vrstnih črt, vidnih in zabrisanih.

Linija hlač je ravna, zgoraj ohlapna, z gubicami v pasu. Za prosti čas so še vedno aktualne „korenček“ hlače, ki imajo tokrat velike našite žepe pri strani, kar nas spominja na „safari stil“.

Letos tako priljubljene bermude so namenjene tudi moškim, krajše ali daljše, z zavirkom ali brez. Bela barva ni več samo ženska barva, temveč je prisotna tudi v moški garderobi, največkrat v kombinaciji z mornarsko modro, živo rdečo in živo rumeno barvo.

Suknjiči, podloženi ali ne, so malo krajši, največkrat z dvojnimi zapenjanjem, s srednje širokim reverjem. Jopiči (bluzoni) so ohlapni, dolgi in kratki, z velikimi žepi, spodaj na dolžini zaključeni z elastiko ali z zavezovanjem z vrvico. Največkrat so iz bombažnega plastificiranega materiala ter pogosto podloženi s frotirjem (enobarvnim ali črtastim).

Prav tako so še vedno aktualni peščeni toni do naravne „ecrue“ ter svetlo olivno zelene barve. Tu je še nekaj pastelnih tonov v modri, v roza in oranžni niansi, ki se pojavljajo največkrat v srajcah. Veliko je razno-

Srajce imajo še vedno majhne ovrtnike z gumbki ali brez, najpogostejši dessin so črte. Te srajce so ohlapnega kroja. Kravate so široke 7 cm in so največkrat diagonalno črtaste.

Vestimento sportivo in
casual con bottoni classici e T-shirt
di cotone diviso: cintura a
striscia elasticata. Tutto Bruno
Magli. Pantaloni in tessuto a
cintura. Stivali in cuoio. Camicia da
collo. 100% Spagnolo.

A DI SETA

ZGODILO SE JE V JUNJU

1. 6. 1924 se je delavstvo v Trbovljah spopadlo z nekaj sto orjunaši, ki so prišli od drugod izzivat zasavske rudarje. Padli so trije Trboveljci in trije voditelji Orjune. Orjunaši so ujetega rudarja Fakina zverinsko ubili in požgali rudarski dom.
2. 6. 1962 je umrl slovenski pisatelj Fran Saleški Finžgar. V svojem najboljšem delu, zgodovinskem romanu „Pod svobodnim soncem“, je ustvaril narodno osveščujočo epopejo o zmagovitem prihodu Slovanov na Balkan in njihovem vojskovanju z razvratnim, moralno propadajočim Bizancem, Razen tega je napisal še celo vrsto povesti, črtic, mladinskih spisov in dram. Med vojno je podpiral NOB, bil pa je tudi član SAZU.
3. 6. 1936 se je v Sloveniji začela splošna stavka blizu 5000 gradbenih delavcev; te so podprli tudi delavci drugih strok. Stavka se je končala 10. junija s sklenitvijo kolektivne pogodbe, s katero so gradbinci dosegli zvišanje mezd in boljše plačane nadure.
4. 6. 1907 se je rodil slovenski skladatelj Marjan Kozina. Njegovo ustvarjalno področje zajema klavirske skladbe, kantate, simfonična dela, opere, balete, zborovske pesmi. V svojih delih se kaže kot zmeren modernist, ki daje prednost melodiji, podprti z močno akordiko in živahnimi ritmi.
5. 6. 1943 so poskušali Nemci z napadom prek planine Tovarnice priti do Tjentišta in zapreti pot našim enotam. Druga dalmatinska udarna brigada je Nemcem prekrizala načrte in po Titovih besedah „odigrala odločilno vlogo pri umiku naše glavnine prek Sutjeske“.
6. 6. 1962 je umrl slovenski skladatelj Vasilij Mirk. Od njegovih skladb so najbolj priljubljene zborovske, zlasti tiste, ki se naslanjajo na domačo folkloro. Pisal je tudi kantate, komorno glasbo, klavirske skladbe, samospeve...
7. 6. 1941 so nemški okupatorji odpeljali iz Slovenske Bistrice prvi transport štajerskih Slovencev v Srbijo.
8. 6. 1965 se je v premogovniku Kaknju pripetila ena najhujših rudarskih nesreč v Jugoslaviji; zaradi eksplozije metana je umrlo 128 ljudi.
9. 6. 1943 so v dolini Hrčavke Nemci bombardirali Vrhovni štab NOV Jugoslavije. Vrhovni poveljnik Josip Broz-Tito je bil ranjen v roko, padli pa so šef britanske misije Stewart, Djuro Vujović-Španac in Vasilije Djurovič-Vako.
10. 6. 1942 se je začela znamenita bitka na Kozari, v kateri so nemške in ustaško-domobranske enote (skupaj 40.000 mož) obkolile drugi krajiški partizanski odred, ki je štel kakih 3.500 borcev. Bitka je trajala do konca julija. S pogumnim odporom so partizani dolgo zavračali vse sovražnikove napade, razbili 10 nemških, ustaških in domobranskih bataljonov in spričo tega uspeha sklenili braniti Kozaro do konca.
11. 6. 1949 je umrl slovenski pesnik Oton Župančič, predstavnik slovenske moderne, eden najpomembnejših književnih ustvarjalcev pri nas. Pesniti je začel že v gimnazijskih letih; prve pobude je dobil pri sodobnih domačih in tujih svetovnih pesnikih. Oglašal se je hkrati z Murnom in Kettejem. Izdal je vrsto pesniških zbirk, med katerimi jih je tudi nekaj s pesmimi za otroke in mladino. Pomembno je tudi njegovo dramsko delo, čeprav ne dosega pesniškega, zlasti pa prevajalstvo, saj je z izrednim mojstrstvom prepesnil nad petdeset del iz svetovnega slovstva, med njimi tudi 14 Shakespeareovih tragedij in komedij. Župančič je prinesel v slovensko književnost vsebinsko in jezikovno toliko novega, da ga upravičeno prištevamo med naše največje ustvarjalce.
12. 6. 1942 je bil na Zapotoku pri Kureščku ustanovljen prvi slovenski bataljon Toneta Tomšiča.
13. 6. 1944 so padle prve nemške leteče bombe V-1 na London.
14. 6. 1943 je med peto sovražno ofenzivo na Sutjeski padel publicist in revolucionar narodni heroj Veselin Masleša.
15. 6. 1942 sta padla na Dobrovljah (Savinjska dolina) namestnik politkomisarja 4. operativne cone Dr. Dušan Kraigher – Jug in sekretarka PK SKOJ za Štajersko Vera Šlände; – Lojzka.
16. 6. 1963 je poletela v orbito okoli zemlje v „Vostoku 6“ prva ženska – Valentina Tereškova (tekstilna delavka). Istočasno je v „Vostoku 5“ letel Valerij Bikovski.
17. 6. 1895 se je rodil slovenski skladatelj in glasbeni pedagog Slavko Osterc. Glasbo je študiral na konservatoriju v Pragi pri A. Habi, kar je močno vplivalo na njegovo glasbeno usmeritev, le-ta sloni na dosledni atonalnosti in atematičnosti.
18. 6. 1944 je bil v Gradcu v Beli krajini ustanovljen Rdeči križ Slovenije.
19. 6. 1938 je bil v Ljubljani protidraginjski shod delavcev. Zahtevali so ukrepe proti naraščanju cen žita in zoper verižnike in špekulante.
20. 6. 1920 se je začel v Vukovarju 2. kongres socialistične delavske stranke Jugoslavije (komunistov), ki se je prav na tem kongresu preimenovala v komunistično partijo Jugoslavije.
21. 6. 1943 je približno 2.500 Ljubljančank demonstriralo pred sedežem visokega komisarja Ljubljanske pokrajine, pred poslopjem štaba 9. armadnega zbora in pred Škofijo. Demonstrantke so razgnali gasilci z brizgalnami.
22. 6. 1941 je Nemčija brez vojne napovedi napadla Sovjetsko zvezo. S tem dnom so se izboljšale možnosti za protifašistični boj v okupirani Evropi, glavnina nacističnih oboroženih sil je bila poslej vezana na vzhodno bojišče.
23. 6. 1888 so v Lillu prvič izvedli internacionalo.
24. 6. 1943 je glavni štab NOV in PO Slovenije ustanovil 2. operativno cono, ki je obsegala srednji in zahodni del Gorenjske in Koroške.
25. 6. 1957 se je v Beogradu začel 1. kongres delavskih svetov, ki je trajal tri dni. Udeležilo se ga je 1745 delegatov, številni gostje in delegacije iz 22 držav. Kongres je pozdravil predsednik republike Tito. Delegati so razpravljali o izkušnjah in o nadaljnjem razvoju delavskega samoupravljanja v Jugoslaviji. Sprejeti sta bili resoluciji o delavskih svetih in proti poskusom oboroževanja z atomskim orožjem.
26. 6. 1950 se je začelo dvodnevno zasedanje zvezne skupščine, na katerem so sprejeli zakon o samoupravljanju.
27. 6. 1941 je CK KPJ ustanovil glavni štab partizanskih odredov Jugoslavije z generalnim sekretarjem Josipom Brozom – Titom na čelu.
28. 6. 1914 je Gavrilo Princip v Sarajevu ustrelil avstroogerškega prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegovo ženo. Avstrijski in nemški imperialisti so atentat izkoristili kot povod za napad na Srbijo, s čimer se je začela prva, štiri leta trajajoča svetovna vojna.
29. 6. 1940 je bila v Vinjah nad Dolskim tretja konferenca KPS, ki se je udeležil tudi sekretar CK KPJ Josip Broz – Tito.
30. 6. 1933 je pred upravo TPD (Trboveljska premogovna družba) v Trbovljah demonstriralo okrog 2500 žensk za boljše življenjske razmere. Demonstrantke so napadli in razgnali orožniki in policaji.

V juniju smo počastili praznik krvodajalcev

V tednu solidarnosti od 1. do 7. junija je 4. junij namenjen ljudem, ki nesebično, prostovoljno darujejo svojo kri, s tem rešujejo življenja in prispevajo k hitrejšemu okrevanju bolnih ali k vračanju delavcev združenemu delu.

Krvodajalstvo je prav gotovo ena največjih solidarnostnih akcij in njegovi začetki segajo v leto 1953, ko je Rdeči križ Slovenije začel z organizacijo prostovoljnega, anonimnega darovanja krvi. Že prvo leto se je odzvalo 20.210 delavcev, občanov. Krvodajalci, ki jih je iz leta v leto več (1981 že 108.304), slavijo svoj praznik vsako leto 4. junija. Ta dan pa krvodajalci niso izbrali samo zaradi tedna solidarnosti, ampak predvsem zato, ker je 4. junija 1945 v Ljubljani prostovoljno dalo kri za borce 150 ljudi. Krvodajalstvo je pri nas dobro organizirano, saj imajo delovne organizacije aktivne Rdečega križa, prav tako so organizacije RK v krajevnih skupnostih, ki ves čas spodbujajo delavce in občane, naj darujejo kri in pridobivajo tudi nove ljudi za krvodajalstvo.

Tudi v naši delovni organizaciji imamo aktiv RK, ki je tesno povezan s sindikatom in organizacijo RK v krajevni skupnosti Bršljin. Ta aktiv je po zadolžitvah prerastel prvotno organizacijsko obliko, ko smo imeli še komisijo za krvodajalstvo. Res je, da tudi sedaj v aktivu posvečajo veliko časa vključevanju novih delavcev med krvodajalce, vendar pa je nova oblika bistveno drugačna, saj smo vedno prisotni tudi v krajevni skupnosti in so tako naloge RK izven tovarniškega okvirja tudi naše naloge.

Na področju zbiranja prostovoljnih darovalcev krvi smo uspešni. Tako kot vsa leta doslej smo tudi lani prekoračili planske obveznosti. Sicer se nekoliko čudno sliši: prostovoljno na eni, na drugi strani pa planske obveznosti, pa vendar je tako. Občinski odbor nas vsako leto obvesti o predvideni porabi krvi v novomeški bolnišnici, strokovne službe naredijo razdelilnik potreb po DO oziroma krajevnih odborih RK z ozirom na število krajanov in zaposlenih v delovnih organizacijah. Za nas aktiviste pa pomeni ta številka obveznost, ki jo moramo doseči oziroma prekoračiti.

Tako je bila dogovorjena obveznost za občinski odbor RK za 1981 kar 1400 litrov krvi. Plansko številko, čeravno jo iz

leta v leto povišujemo z ozirom na vse večjo porabo krvi, vsako leto presegamo. Da nam to uspe, gre hvala predvsem našim aktivistom na terenu in izredno dobrim razmeram v transfuzijskem oddelku novomeške bolnišnice.

V letu 1981 se je odločilo darovati kri veliko število občanov. Tako je bilo prijavljenih 5534 odvzemov. 338 občanov je bilo po zdravstvenem pregledu odklonjenih, 5206 krvodajalcev pa je skupno darovalo 1622 litrov krvi.

Delovni organizaciji Novoteks je ob začetku leta 1981 občinski odbor RK poslal številko 320, kar je pomenilo 320 odvzemov krvi. Aktivisti RK so šli v akcijo. Rezultat te akcije pa je 455 odvzemov, kar pomeni, da je aktiv RK Novoteks svojo zadolžitev opravičil, saj je planirano število odvzemov preseženo za 42 odst.

V petek, 4. junija, je občinski odbor RK pod pokroviteljstvom občinskega sindikalnega sveta Novo mesto organiziral proslavo ob dnevu krvodajalcev s podelitvijo plaket krvodajalcem, ki so darovali kri 25—oziroma 50-krat. Čeprav si pri organiziranju krvodajalstva prizadevamo, da ta akcija ne bi postala zbiranje rekordov s kopičenjem odvzemov pri enem samem človeku, pač pa da bi kri darovalo čim večje število, pa čeprav samo enkrat ali dvakrat v svojem življenju, je takih krvodajalcev, ki redno dajejo svojo kri, vse več.

Tako smo se odločili, da letošnji dan krvodajalcev proslavimo na partizanski Frati. Na Frato smo se odpeljali z avtobusoma in osebnimi vozili. Z izvajalci kulturnega programa nas je bilo okoli 120. V kulturnem programu so nastopali člani RK osnovne šole Žužemberk. Slavnostni govornik pa je bil predsednik občinskega sveta ZSS Novo mesto Janko Goleš. V svojem govoru je omenil koristno delo, ki ga opravlja organizacija RK na področju vzgoje in usposabljanja pa tudi pri mobilizaciji občanov v humanitarnih solidarnostnih akcijah. Ena teh je seveda tudi krvodajalstvo. Vsem aktivistom,

**HVALA ZA ŽIVLJENJE
TEBI, KI SI DAL
KRI IZ ŽIL
DEL SEBE SAMEGA.**

mentorjem in odlikovancem se je zahvalil, prek njih pa tudi slehernemu krvodajalcu za kri, ki so jo darovali in s tem rešili marsikatero življenje.

Zatem sta s predsednico koordinacijskega odbora za krvodajalstvo, Dragico Nenadič, podelila 75 plaket za 25-krat in 2 plakete za 5-krat darovano kri, vsem odlikovancem pa je ob koncu podelitve čestital še predsednik občinskega odbora RK, Danilo Kovačič, izvajalci programa pa so z ubrano pesmijo, recitacijo in glasbenimi vložki zaključili proslavo na

partizanski Frati. Med 75 dobitniki plaket za 25-kratno darovanje krvi je bilo tudi 13 delavcev Novoteksa. Plakete so prejeli: Karel Barbič, Jože Hostar, Matija Gazvoda, Ana Kralj, Jože Kinčič, Jožefa Kolenc, Martin Može, Franc Murgelj, Emil Parkelj, Rajko Petan, Avgušтина Stipič, Vida Senica in Cvetka Tomšič.

Vsem odlikovancem Novoteksa iskrena hvala in najtoplejše čestitke za prejeta zasluženo priznanje.

De—Ka

Srečanje članov FSJ iz Novega mesta in Banjaluke

17. aprila 1982 je MTP (mladinska turistična poslovalnica) organizirala srečanje mladincev, članov FSJ (Ferialni savez Jugoslavije) Novega mesta ter Banjaluke. MTP je povabila k sodelovanju delovne organizacije in krajevne skupnosti, skratka vse, kjer se čuti aktivnost članov FSJ.

V Banjaluki smo bili mladinci in mladinke Novoteksa (po 2 iz tozda Tkanine, Krke, Novolesa, srednje zdravstvene šole ter predstavniki KS).

Vsi udeleženci srečanja smo se zbrali na avtobusni postaji v Novem mestu, od koder smo se ob 7. uri odpeljali proti Brežicam. Prvi večji postanek je bil na Klanjcu, kjer smo si ogledali razstavo kiparja Antona Augustinčiča. Kipi so predvsem

iz težkih vojnih dni. Razstavljenih je tudi nekaj doprskih kipov, med katerimi sta tudi kipa Josipa in Jovanke Broz.

Nato smo odšli v Kumrovec, kjer smo si ogledali Titovo rojstno hišo ter politično šolo. Iz Kumrova nas je pot vodila do Stubice. Videli smo spomenik, posvečen kmečkim uporam pod vodstvom Matije Gubca, nato pa še muzej v gradu iz njegovih časov.

Po kosilu smo se odpeljali skozi Zagreb do Laktošev, mesta, ki je od Banjaluke oddaljeno 19 km. Nastanili smo se v hotelu San, kjer smo imeli po večerji z domačini prijeten „plavi večer.“

Naslednji dan smo se odpeljali na ogled Banjaluke, kjer smo dobili tudi vodiča. Po ogledu nekaterih zanimivosti smo se odpeljali na ogled spomenika padlim Krajišnikom na Šehitlucih. Od tu smo se zopet vrnili v Banjaluko, kjer nas je vodič odpeljal še na ogled Ferhad — pašine džamije ter trdnjave Kastel in samostana Trapistov.

Popoldne smo se polni lepih vtisov odpeljali proti Novemu mestu.

ZLATKO ŽELJKO

Stanovanjska sredstva in stanovanjska posojila v letu 1982

Skupna stanovanjska komisija na sedežu delovne organizacije je v letošnjem letu (v skladu s samoupravnim sporazumom o osnovah in merilih za razporejanje sredstev skupne porabe za zadovoljevanje stanovanjskih potreb delavcev) razdelila stanovanjska posojila po temeljnih organizacijah.

V tozdu Konfekcije I Novo mesto je v letošnjem letu na razpolago 750.000 din iz tekočih prilivov. Na razpis za pridobitev stanovanjskega posojila je prispelo 23 prošelj. Komisija je na podlagi ogledov, ki jih je opravila v letošnjem in lanskem letu, dodelila posojilo 14 prosilcem za novogradnjo in 4 prosilcem za rekonstrukcijo. Zaradi velikega števila prošelj je bil dodeljen najvišji znesek za novogradnjo 50.000 din, za rekonstrukcijo pa 30.000 din.

V tozdu Tkanina je v letošnjem letu na razpolago samo 500.000 din stanovanjskih sredstev iz tekočih prilivov. Ostala sredstva pa se bodo vezala v dveh enkratnih poglih v juliju (prvi obrok), drugi obrok pa

januarja 1983. Posojilo Ljubljanske banke na vezana sredstva iz 1980 leta (sproščena 1. januarja 1982) v znesku 1.102.500 din pa je komisija razdelila delavcem, ki že najmanj eno leto namensko varčujejo. Na podlagi razpisa je prispelo 67 prošelj. Stanovanjska sredstva iz letošnjega leta (500.000 din) so bila razdeljena 6 prosilcem za novogradnjo in eni prosilki za rekonstrukcijo. Posojilo LB na vezana sredstva iz leta 1980 (v znesku 1.102.500 din) pa je komisija razdelila 12 prosilcem, ki že eno leto namensko varčujejo, za novogradnjo.

Tudi v DSSS je v letošnjem letu na razpolago od skupnih stanovanjskih sredstev samo 300.000 din iz tekočih prilivov za posojila delavcem, ostala sredstva pa se vežejo pri LB v dveh enkratnih poglih, v juliju prvi obrok, drugi obrok pa januarja 1983. Na razpis je prispelo 36 prošelj za novogradnjo in rekonstrukcijo ter ena prošnja za nakup stanovanja. Iz letošnjih tekočih prilivov je komisija dodelila posojilo 4 prosil-

cem za novogradnjo in dvema prosilcem za rekonstrukcijo. Posojilo LB na vezana stanovanjska sredstva iz leta 1980 (v znesku 927.500 din) pa je komisija razdelila 12 prosilcem za novogradnjo in rekonstrukcijo, ki že najmanj eno leto namensko varčujejo.

TO Trgovina ima v letošnjem letu na voljo 420.000 din iz tekočih prilivov. Na razpis so prispelo 3 prošnje, dve za novogradnjo in ena za nakup stanovanja. Komisija se je odločila, da se sredstva razdelijo med vse tri prosilce, dvema po 150.000 din in enemu prosilcu 120.000 din. Vezanih sredstev iz leta 1980 tozd ni imel.

Po planu stanovanjskih sredstev iz skupne porabe je razvidno, da so ostala iz leta 1981 še sredstva, ki smo jih vezali 18. maja 1982, in sicer v tozdih:

- Tkanina	500.000 din
- Konfekcija I	250.000
- Trgovina	500.000
- DSSS	300.000

Na podlagi sklepa DS DO je bilo sklenjeno, da se v letošnjem letu kupi dve dvosobni

stanovanji v okviru družbeno usmerjene stanovanjske gradnje v stanovanjski soseski Cesta herojev v Novem mestu. V ta namen je bilo najeto tudi namensko posojilo iz sredstev vzajemnosti pri samoupravni stanovanjski skupnosti občine Novo mesto.

NAMENSKO VARČEVANJE OBČANA IN DELOVNE ORGANIZACIJE

Občan dobi posojilo, če namensko varčuje najmanj dve leti. Najmanjši mesečni polog je 1.000 din. V ta namen sklene z banko pogodbo o varčevanju, v kateri določita višino privarčevanih sredstev in varčevalno dobo.

V primeru, da delovna organizacija z enkratnim pologom veže svoja stanovanjska sredstva za dobo 10 mesecev, je višina posojila 175 odst. od zneska vezanih sredstev. Ta sredstva pa lahko koristijo delavci DO le, če so že sami najmanj eno leto namensko varčevali.

DARJA NOVINEC

IZ MALIH RASTEJO VELIKI – IZ MALIH RASTEJO VELIKI – IZ MALIH RASTEJO VELIKI

Izlet cicibanov - varčevalcev

MLADI varčevalci so svojo nalogo pridno opravili. Nagrajeni so bili z izletom v živalski vrt v Zagrebu.

Nekaj dni pred izletom so bili že nestrpni: „Tovarišica, kolikokrat gremo še spat?“ so spraševali. Prišel je težko pričakovani četrtek, 27. maj. V vrtec so prišli že zjutraj. Tudi nekaj mamic je prišlo, da je bila zagotovljena varnost otrok.

Vročina v avtobusu otrok ni motila. Ko smo se ustavili pred živalskim vrtom, so otroci prisluhali različnim glasovom. Na začetku smo si ogledali gozdne živali. Več pozornosti so posvetili volku in lisici, ki sta nas nezaupljivo opazovala. Nato smo se ustavili pri pticah. Posebno všeč so jim bili štorčja, pelikan in bela sova. Veliko navdušenja in veselja je bilo pri belem medvedu, ki je pokazal otrokom, da je odličan pla-

valec. Tudi rjavi medved ni zaoštajal v svoji velikosti in lepoti. Prizrčno so se otroci nasmejali opicam. Šimpazi so na gugalnicah uprizorili pravo predstavo. Navdušeno so pozdravljali opico, ki je skakala s svojim

mladičem, ki se je varno počutil pri svoji materi.

Lev, levinja in leopard se niso kaj dosti zmenili za nas.

Pri plazilcih so bili otroci manj sproščeni, toda radovednost je bila močnejša in neprijeten vonj jih ni motil.

Ko smo odhajali, so se otroci

spomnili na slona. „Slona nismo videli, kje je slon?“ (Slona so imeli zaprtega zaradi preureditve).

Po izletu so otroci v vrtec živahno pripovedovali otrokom in tovarišicam o svojih doživljajih.

TILKA BOŽIČ

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO
NOVOTEKS

Dopisujte v vaše in naše
glasilo!

Cicibani - planinci

Letos že drugo leto poteka v našem vrtcu akcija „ciciban – planinec“, v katero je vključenih 25 otrok, starih od 6 do 7 let. Namen akcije je, da se otroci seznanjajo z osnovami planinske dejavnosti, z novimi kraji ter se navajajo na vztrajnost, vzdržljivost, tovarištvo, poštenost . . .

Do sedaj smo opravili že deset izletov:

- Portoval
- Rok – Šmihel
- Klemenčičeva kmetija
- Ragov log – Ragovo
- Stari grad – Beceletova jama
- Dobrava
- Trška gora
- Prečna
- Zalog
- Kuzarjev kal

Vseh 10 izletov je opravilo 15 otrok, ostali pa po en ali dva izleta manj.

Ker so nekateri kraji bolj oddaljeni, je bil za del poti organiziran prevoz s tovarniškim kombijem. To nam je omogočil tov. Vaupotič.

Naš zadnji izlet pa bo na Golobinjek. Do Mirne peči se bomo peljali z vlakom, najprej pa nadaljevali peš.

Otroci se izletov radi udeležujejo. Nagrajeni so tudi z našitkom „ciciban – planinec“, če opravijo osem izletov, za 11 opravljenih izletov pa dobijo znak „ciciban – planinec“.

MAJDA NEMANIČ

ZALAR ANA
61000 LJUBLJANA
Kvedrova S-6

Datum: 8. 6. 1982

P. n.
NOVOTEKS
tekstilna tovarna
ODDELEK ZA REKLAMACIJE

68000 NOVO MESTO
Foersterjeva 10

Zadeva: Reklamacija moških hlač

Spoštovani!

V zvezi z vašim telegramom in vašim vkljudnim razgovorom z menoj po telefonu dne 7. 6. 1982 vam sporočam naslov trgovine, kjer sem kupila hlače:

TKANINA
poslovalnica Pri Rotovžu
61000 LJUBLJANA
Mačkova 4

V nadaljevanju vam sporočam, da sem zelo presenečena nad vkljudnostjo tako v razgovoru z vami kot tudi v razgovoru s poslovodjo poslovalnice.

Ob končani zadevi reklamacije moških hlač se želim javno zahvaliti za sodelovanje, ne vem pa, v kateri časopis naj napišem kratko zahvalo za dobro poslovno sodelovanje. Prosim, če je možno, da mi svetujete, v katerem tisku naj objavim zahvalo oziroma pohvalo tako vaši kot trgovski organizaciji.

Tovariški pozdrav

ZALAR ANA

Koristnost osebnih zavarovanj

Niti skrajna previdnost največkrat ne zadostuje, da ne bi prišlo do raznih nesreč doma in na delovnem mestu, na potovanju, izletu, dopustu in drugod. Posledice so za udeležence in njihove svojce zelo hude, pogostokrat tudi tragične. Posledice teh nesreč oz. nezgod lahko omilimo, v gmotnem smislu, seveda, le s sklenitvijo osebnega zavarovanja.

Katera so osebna zavarovanja?

Sem spadajo vsa nezgodna in življenjska zavarovanja.

Nezgodno se zavarujejo vse osebe, stare do 75 let, in imajo s tem pokrite naslednje rizike: naravno smrt, trajno izgubo splošne delovne sposobnosti

(invalidnost), stroške zdravljenja, prehodno nezmožnost za delo (dnevna odškodnina) in pri nekaterih zavarovanjih tudi smrt zaradi bolezni. S sklenitvijo takega zavarovanja se zavarovanec obveže združevati ra-

(Nadaljevanje na 22. str.)

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

NOVOTEKS

Dopisujte v vaše in naše glasilo!

DOPIŠUJTE
V GLASILO
NOVOTEKS

(Nadaljevanje z 21. str.)

z meroma nizko premijo, zavarovalna skupnost pa mora izplačati odškodnino do višine, ki je določena v pogodbi (polici).

Življenjsko se zavarujejo vse zdrave osebe v starosti od 14 do 65 let in tudi tiste, ki imajo določene bolezni, toda slednje pod posebnimi pogoji. Navadno je življenjskemu zavarovanju pridruženo še dodatno nezgodno zavarovanje, tako da je vsak, ki se odloči za to zavarovanje, zavarovan za doživetje. To pomeni, da se mu po poteku dogovorjene zavarovalne dobe, ta pa je lahko 5, 7, 10 ali 12 let, izplača po pogodbi določena zavarovalna vsota, povečana za pripadajoče obresti. Nadalje je zavarovanec zavarovan za slučaj naravne smrti, nezgodne smrti ter delne in polne invalidnosti. V primeru nezgodne smrti zavarovanca dobi upravičenec izplačano zavarovalno vsoto za nezgodno smrt in za doživetje skupaj. Brez doplačila dodatne premije imajo življenjsko zavarovane osebe zavarovane za primer smrti vse svoje otroke od 1 meseca do 14 leta starosti, in sicer v višini 10 odst. vrednosti osnovnega zavarovanja. Življenjsko zavarovanje ima posebnost, ki je ostala zavarovanja nimajo. Poleg tega, da ima vsak zavarovanec krite vse prej omenjene nevarnosti, je pri tem zavarovanju plačana premija povratna, se pravi, da se po dogovorjeni zavarovalni dobi vrne zavarovancu. Res je, da realna

vrednost te premije med trajanjem zavarovanja pada, toda res je tudi, da zavarovalna skupnost skrbi, da dobi zavarovanec ob poteku zavarovanja izplačane čim višje presežke (obresti), ki se ustvarijo iz dela neporabljanih sredstev življenjskih zavarovanj. Življenjska zavarovanja so zato zanimiva in privlačna tako zaradi zavarovalnega kot tudi ekonomskega stališča; so posebna oblika varčevanja dinarskih sredstev, za katera jamči država.

Kot posebnost naj omenimo še, da se tako pri nezgodnih kot pri življenjskih zavarovanjih odškodnine lahko seštevajo, se pravi, da se za en škodni dogodek, če ima zavarovanec sklenjenih več ustreznih zavarovanj, lahko izplačajo odškodnine po vseh pogodbah (policah) hkrati. Osebnost zavarovanja so namenjena vsem tistim, ki mislijo na bodočnost, ki žele preprečiti, da bi njim in njihovim svojcem nepredvideni dogodek onemogočil doseči tiste cilje, ki so si jih v življenju zastavili.

Vse vrste osebnih in nezgodnih zavarovanj lahko sklepate:

- na sedežu Dolenjske območne skupnosti
- na predstavnštvi v Črnomlju, Kočevju, Metliki in Trebnjem
- in pri naših terenskih delavcih (zastopnikih).

ZAVAROVALNA SKUPNOST TRIGLAV DOLENJSKA OBMOČNA SKUPNOST NOVO MESTO

lahko zavarujemo, če sklenemo avtomobilsko nezgodno zavarovanje ali pa zavarovanje AO-plus.

Pri nezgodnem zavarovanju se zavarujemo za določene zavarovalne vsote, na primer za 50.000 din za primer smrti, za 100.000 din za primet trajne invalidnosti. Z avtomobilskim nezgodnim zavarovanjem so zavarovani tudi drugi potniki, ki niso svojci, z zavarovanm AO-plus pa so zavarovani imetnik oziroma lastnik vozila in njegovi svojci, torej tiste osebe, ki nimajo kritja iz zavarovanja avtomobilske odgovornosti. Zavarovalna vsota je pri zavarovanju AO-plus enaka kot pri zavarovanju avtomobilske odgovornosti (pri osebnih avtomobilih 2.500.000 din).

Vozniki, ki niso eno ali več zaporednih let povzročili s svojim vozilom škode, imajo pri plačilu premije za zavarovanje avtomobilske odgovornosti za naslednje zavarovalno leto popust (bonus) in sicer: za eno leto 10, za dve leti 20, za tri leta 30, za štiri in več let pa 40 odstotkov. Da zavarovanec ni povzročil škode oziroma zavarovalnega primera, se ugotavlja po tem, da ima vse kupone. Pri prodaji vozila se pravica bonusa ne more prenašati na novega lastnika.

Voznik, ki je v preteklem zavarovalnem letu povzročil en škodni primer, mora plačati osnovno premijo, voznik, ki je povzročil oziroma zakrivil s svojim vozilom dva ali več škodnih primerov, pa mora plačati doplačilo (malus) na osnovno premijo in sicer za dva

škodna primera 20, za tri 40 in za štiri 70 odstotkov.

Če hočemo vedno imeti zavarovalno kritje tudi za svoj avto, bomo sklenili kasko zavarovanje. Iz kaska bomo zahevali odškodnino v primeru, ko smo imeli prometno nezgodo z drugim vozilom, katero smo zakrivil mi in zato nimamo kritja iz zavarovanja avtomobilske odgovornosti, pa tudi takrat, ko smo imeli prometno nezgodo brez udeležbe drugega vozila (prevrnitev, trčenje v drevo, zid in podobno). Iz zavarovanja avtomobilskega kaska bomo dobili odškodnino tudi v primeru, ko smo utrpeli škodo brez prometne nezgode, ki lahko nastane kot posledica požara, padca kakega predmeta, tatvine in drugih nevarnosti.

Svoje vozilo lahko zavarujemo za polni kasko, ki krije škodo zaradi prometne nezgode, požara, strele, eksplozije, viharja, toče, tatvine, ropa in še nekaterih drugih nevarnosti, ali pa za delni kasko, ki krije samo nekatere izmed teh nevarnosti, seveda z ustrezno nižjo premijo.

Pri polnem kasku imamo izbiro zavarovanje brez odbitne franšize ali zavarovanje s franšizo. Odbitna franšiza je tisti dogovorjeni znesek, ki ga ob škodi trpi zavarovanec sam. Čim višjo franšizo si bo zavarovanec zbral, tem nižjo premijo bo plačal in obratno. Osnova za določitev premije je nova nabavna vrednost vozila, ki se zavaruje. Premija glede na izbiro franšize je za nekatera vozila naslednja:

	10.000	FRANŠIZA 6.000	4.000
		PREMIJA	
ZASTAVA 750 SE		1.233	1.709
ZASTAVA 101/M 1100	1.551	2.215	3.076
IMV R4 (katrea)	1.551	2.215	3.076
WOLKSWAGEN GOLF	2.953	3.938	5.182

Tudi pri zavarovanju avtomobilskega kaska imajo zavarovanci enak popust kot pri zavarovanju avtomobilske odgovornosti, v kolikor niso povzročili škodnega dogodka. V primeru, da je zavarovanec član AMD, pa ima še 10-odst. popust na osnovno premijo. Prav tako morajo zavarovanci plačati malus, če so povzročili dva ali več škodnih primerov, in je enak kot pri avtomobilski odgovornosti.

Vse vrste avtomobilskih zavarovanj lahko sklepate:

- na sedežu Dolenjske območne skupnosti,
- na predstavnštvi v Črnomlju, Kočevju, Metliki in Trebnjem

- in pri naših terenskih delavcih (zastopnikih).

ZAVAROVALNA SKUPNOST TRIGLAV DOLENJSKA OBMOČNA SKUPNOST NOVO MESTO

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO
NOVOTEKS

Sodelujte v glasilu svoje delovne organizacije!

Avtomobilsko zavarovanja

Udeleženci prometne nezgode se pogosto sprašujejo, kako so vozila pravzaprav zavarovana, kdo ima pravico do odškodnine in kolikšne. Veliko lastnikov avtomobilov oziroma voznikov namreč ne pozna avtomobilskega zavarovanja, ali pa ga pozna premalo.

Vozniki še najbolje poznajo zavarovanje avtomobilske odgovornosti ali, kot mu pravijo, obvezno zavarovanje, ki ga plačujemo ob registraciji vozila, oziroma ob vsakoletnem podaljševanju registracije. Dosti voznikov zmotno misli, da je s tem zavarovanjem krita tudi škoda na njegovem avtomobilu.

S tem zavarovanjem ne zavarujemo vozila, ampak odgovornost za škodo, ki smo jo s svojim vozilom povzročili drugim. Oškodovanec, katere mu smo mi povzročili škodo, bo prejel odškodnino iz naše zavarovalne police (izročimo mu kupon). V primeru, ko smo sami oškodovani in nismo krivi za nezgodo, pa bomo prejeli odškodnino iz zavarovanja

tistega vozila, ki je zakrivilo nezgodo (dobimo kupon).

Zavarovanje avtomobilske odgovornosti pa ne krije samo škode na vozilu in drugih stvarih, torej materialne škode, pač pa tudi škodo zaradi telesnih poškodb in smrti. Minimalni zneski, za katere se moramo zavarovati (zavarovalna vsota), so za registrirana vozila določeni z zakonom in znašajo za osebne avtomobile 2.500.000 di, za tovorna vozila pa 5.000.000 din po dogodku. Če zakrivimo prometno nezgodo, pri kateri bo škoda višja od zavarovalne vsote, bo zavarovalna skupnost izplačala odškodnino v višini zavarovalne vsote, za del škode, ki presega zavarovalno vsoto, pa smo odgovorni sami.

Ob prometni nezgodi, ki smo jo sami zakrivil, iz zavarovanja avtomobilske odgovornosti ne moremo dobiti odškodnine ne za svoj avto ne za lastne telesne poškodbe ne za telesne poškodbe svojcev (zakonec, otrok). Za lastne telesne poškodbe in za telesne poškodbe svojcev se

JOŽE UDOVIČ:

Modernizacija glavne ceste skozi Novo mesto!

Pred zadnjo svetovno vojno je skozi središče Novega mesta vodila glavna tranzitna cesta, ki je povezovala Belo krajino z Ljubljano. Za takratne razmere je bila cesta še kar ustrezna, čeprav je bila makadamaska, saj je bil promet v primerjavi z današnjim zelo skromen. Avtomobilov, zlasti tovornih, je bilo zelo malo. Večino prevozov so opravljali z vozovi na konjsko ali volovsko vprego. Tudi motornih koles je bilo malo. Več kot danes pa je bilo kolesarjev. Zožitve ceste na nekaterih mestih (na primer pri nekdanjih Mestnih vratih pri sedanji študijski knjižnici, nasproti lekarni in še malo višje, kjer je bila pritična stavba, ki je trgovcu Josipu Kobetu služila za skladišče, in ožina, kjer danes stoji Goleševa hiša) takrat niso predstavljale posebnega problema, čeprav so bile široke komaj dobre 3 metre.

Večji problem sta takrat predstavljala (zlasti poleti) prah, ki se je dvigal za vsakim vozilom, v deževnem vremenu pa blato. Mestna komunalna služba je zato organizirala v sončnih dneh polivanje in pranje glavnega cestišča z vodo, ob deževnem vremenu pa so delavci komunalne strgali iz cestišča blato. Sprva je bilo polivanje in pranje ročno. Gumijasto cev, navito na velik kolot, ki je bil opremljen s kolesi, so pritrdili na hidrante mestnega vodovoda in tako škropili in prali cesto. Često so jim morali na pomoč priskočiti prostovoljni gasilci, ker komunalci niso zmogli vsega dela. Kasneje, nekaj let pred vojno, je mestni odbor nabavil škropilni avtomobil. Z njim je bil boj proti prahu uspešnejši.

Takoj po končani vojni se je stanje še poslabšalo. Promet, zlasti avtomobilski, se je močno povečal. Središče mesta je bilo stalno zavito v oblake prahu. Stanovanci ob glavni cesti podnevi sploh niso smeli odpirati oken, ker je prah vdiral v stanovanjske prostore.

Takratni mestni ljudski odbor je razmišljal, kako hkrati z ruševinami od bombardiranja napraviti konec tudi temu zlu. Rešitev je bila le v tlakovanju glavne tranzitne ceste skozi mesto.

Finančnih sredstev ni bilo, materiala in delavcev tudi ne. Vedeli pa smo, da je bil že pred vojno izdelan načrt tlakovanja

od mostu do železniške postaje. Toda vprašanje je bilo, če ta načrt sploh še obstaja in kje se nahaja.

Poiskal sem svojega starega znanca, nekdanjega cestnega mojstra na Cestni bazi Novo mesto, Jožeta Slapničarja. Ta mi je povedal, da načrti za modernizacijo ceste skozi Novo mesto še obstajajo. Najprej so bili na Cestni bazi Novo mesto, kasneje na so jih morali poslati na ministrstvo za promet v Ljubljano. Povedal mi je tudi, da so med vojno Italijani izdelali nove načrte za tlakovanje v asfaltni izvedbi, medtem ko je prvotni projekt predvideval izvedbo tlakovanja z granitnimi kockami. Predlagal nam je, naj se odločimo za kockanje, predvsem zaradi prometa z vozovi in ker bi asfalt zelo težko dobili.

Ko sem se oglasil na omenjenem ministrstvu, sem izvedel, da so načrti, ki jih iščemo, verjetno shranjeni v skladišču ministrstva na Rudniku pri Ljubljani. Obljubili so mi, da jih bodo poiskali in nam jih poslali. Preteklo je več mesecev, toda o načrtih ni bilo ne duha ne sluha. Zato sem se ponovno odpravil na ministrstvo za promet. Tam sem k sreči naletel na takratnega ministra za promet, Antona Sušteršiča, s partizanskim imenom Tine Železnik, ki je bil med vojno zadolžen (pri glavnem štabu Slovenije) za organizacijo in delo partizanskih orožarskih delavnic, v eni izmed njih pa sem delal tudi jaz.

Ko sem mu povedal, da iščem načrte za modernizacijo ceste skozi Novo mesto in da se ti nahajajo v njihovem skladišču, je takoj dal nalog, da jih poiščemo. Kmalu so bili načrti v mojih rokah. Vesel sem se vrnil v Novo mesto.

Sklicali smo štab za rekonstrukcijo glavne ceste, na katerega smo povabili tudi Jožeta Slapničarja. Ta nam je razložil prednosti ene in druge variante. Predlagal nam je, naj vztrajamo na prvi varianti, to je kockanju, ker bi bila druga varianta, to je asfaltiranje, preveč zahtevna, pa tudi material in potrebnih strojev ne bi dobili. Predlagal je tudi razširitev ožin, kjer bi bilo to mogoče. Njegov predlog smo osvojili.

Načrt modernizacije ceste se je nanašal samo na modernizacijo ceste, medtem ko v

ostale objekte, kot je vodovod in kanalizacija, ki so tekli ob oziroma pod cesto, ni posegal. Vodovod in kanalizacija sta bila poseben problem. Oba sta bila v zelo slabem stanju. Vodovod je bil zgrajen na začetku tega stoletja, kanalizacija pa še prej. Oba objekta sta bila zaradi bombardiranja Novega mesta med zadnjo vojno močno poškodovana. Kljub stalnim popravilom mesta ni bilo zadovoljivo preskrbljeno s pitno vodo, saj je bil premer cevi veliko premajhen. Zaradi tega so morali delavci mestnega vodovoda stalno zapirati določene ventile in izključevati posamezne predele mesta, ki so ostajali tudi po več ur ali pa tudi po cele dneve brez vode.

Glavna mestna kanalizacija je bila izpeljana po sedanji Cesti komandanta Staneta prek Glavnega trga in se izlivala mimo Grilčeve hiše po Pugljevi ulici v Krko. Ta kanalizacija je bila zgrajena z opeko. Opeka je pričela sčasoma razpadati, saj so jo razjedale razne kisline, in tako je bila kanalizacija pravo leglo podgan, ki so se pogosto sprehajale tudi podnevi po Glavnem trgu in drugih mestnih ulicah.

Pri modernizaciji ceste je bilo potrebno upoštevati vsa ta dejstva in istočasno urediti tudi vodovod in kanalizacijo, vsaj kolikor se je to nanašalo na modernizacijo glavne ceste.

Poverjenik za komunalno mestne občine Alojz Mirič in upravitelj mestnega vodovoda Franc Matko sta dobila nalogo, da preskrbita potrebne načrte za rekonstrukcijo celotnega vodovoda od črpališča do vodovodnih rezervoarjev v Novem mestu. Projekt je pod vodstvom starega Novomeščana inž. Guzolja hitro izdelal inž. Samo Jarc. Finančna sredstva za rekonstrukcijo vodovoda niso predstavljala posebnega programa. Zataknilo pa se je pri nabavi potrebnega materiala. Toda tudi te težave so bile sorazmerno kmalu odpravljene.

Polaganje cevi od črpališča vode v Stopičah do rezervoarja na Grmu in nato do mostu čez Krko so opravili delavci mestnega vodovoda v rekordnem času, kljub temu da so morali vse jarke kopati ročno, kajti strojev za kopanje rovov takrat nismo poznali. Vsa dela pri rekonstrukciji vodovoda je vodil poseben strokovni odbor.

Težje je bilo z obnovo kanalizacije. Vedeli smo, kje poteka glavni kanalizacijski vod. Načrtov o mestni kanalizaciji pa ni bilo nikjer.

Poverjenik za komunalno Alojz Mirič je kanalizacijsko omrežje še najbolj poznal, zato je izdelal približen načrt kanalizacijske mreže, ki se je iztekala v glavni kanalizacijski vod. Na osnovi načrta kanalizacijske mreže je bil izdelan načrt glavnega kanalizacijskega voda. Odločili smo se, da (namesto dotedanje kanalizacijske mreže iz opeke) položimo glavni vod iz betonskih cevi.

Za rekonstrukcijo ceste je bil ustanovljen poseben štab, katerega so sestavljali predstavniki mestne občine, predstavnik ZK, OF in občinskega sindikalnega sveta. Kot strokovnjaka pa sta sodelovala inž. Jurij Savicki in cestni mojster Jože Slapničar. Ta dva sta nam tolmačila oba načrta ter predlagala, da izdelamo nov načrt, ki bi odstranil vse tedanje cestne ožine in znižal klanec pri gostilni Na vratih. Ostala naj bi le cestna ožina pri Goleševi hiši ob prehodu na Glavni trg. Predlagala sta, naj ne gremo v delno spremembo trase, kot so jo predlagali republiški strokovnjaki, aj bi se dela močno zavlekla, porušiti pa bi morali tudi precej hiš. Rušenja hiš si tedaj nismo mogli privoščiti, saj je bilo Novo mesto med zadnjo vojno večkrat močno bombardirano in porušenih je bilo veliko stanovanjskih hiš, z dodatnim rušenjem pa bi še bolj osiromašili že tako skromen stanovanjski sklad. Odločili smo se tudi za prvo varianto, to je za tlakovanje cestišča z granitnimi kockami.

Za izdelavo novega načrta smo zadožili inž. Savickega, ki nam ga je začasno „posodila“ Cestna baza. Ta je v rekordnem času, saj je delal tudi po 12 in več ur dnevno, izdelal potrebne načrte. Te je pred začetkom del morala potrditi še republiška komisija. Sprva je vztrajala na predlaganih spremembah trase, toda ko smo jih po večurnem dokazovanju prepričali, da to ni mogoče, so nam načrte potrdili. Le pri Goleševi hiši so zahtevali, da se izvede arkadni prehod za pešce.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Vreteno

OBČINSKO TEKMOVANJE EKIP PRVE POMOČI

NA OBČINSKEM TEKMOVANJU EKIP PRVE POMOČI CIVILNE ZAŠČITE JE SODELOVALO 24 EKIP IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI IN DELOVNIH ORGANIZACIJ. NAŠO DELOVNO ORGANIZACIJO STA ZASTOPALI DVE EKIPI. UVRSTILI STA SE NA ŠESTO OZIROMA DESETO MESTO Z MAJHNIM ZAOSTANKOM ZA ZMAGOVALNO EKIPO LESNEGA KOMBINATA NOVOLES IZ STRAŽE.

Pri osnovni šoli 12. SNOUB v Bršljinu je bilo 15. maja letos občinsko tekmovanje ekip prve pomoči, ki ga je pripravil občinski odbor Rdečega križa skupaj s štabom civilne zaščite.

Vsakoletnega tekmovalnega preverjanja znanja se je letos udeležilo 24 ekip iz krajevnih skupnosti in delovnih organizacij novomeške občine. Tekmovanje, ki je potekalo še posebno slovesno, saj je bilo posvečeno 90-letnici Titovega rojstva, si je ogledalo veliko število občanov. Ogledala si ga je tudi predsednica republiške konference Rdečega križa Slovenije Ivica Žnidaršič, ki

je zelo pohvalila znanje ekip. Opozorila je, da bo v bodoče potrebno tekmovanje še razširiti in s predtekmovanji vključiti še več ljudi.

Našim tekmovalkam čestitamo za doseženo uvrstitev, ki je neprimerno boljša od lanskoletne. Prepričani pa smo, da smo s sistematičnim delom in dopolnjevanjem potrebnih znanj izurjenostjo, katero prostovoljni bolničarji in bolničarke še kako potrebujejo za takojšnjo učinkovito nudenje prve pomoči ponesrečencem, sposobni še izboljšati.

Še enkrat, čestitamo vam za dosežen uspeh.

ZAHVALA

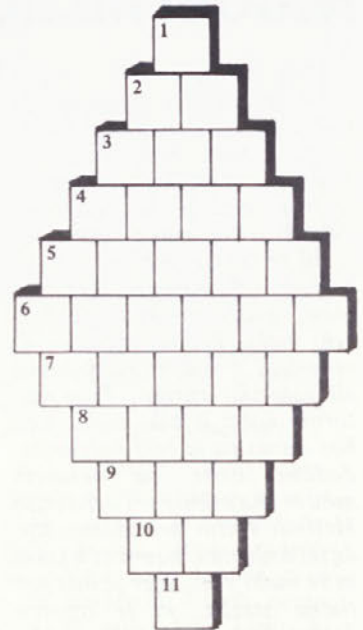
DO Novoteks in OO sindikata se pristrčno zahvaljujemo za pozornost in razumevanje do starejših delavcev, ker ste nam omogočili 7-dnevno okrevanje v Zdravilišču Dolenjske Toplice.

Žagar Marija Šlajkovec Viktor
Saje Martin Beg Ana
Franko Joža Hrustar Vida
Femec Jožefa Hribar Jožefa
Pate Draga
Srebrnjak Tončka
Gegić Smilja
Kadičnik Martin
Reberšek Marija
Terzin Mira
Nose Ivan

ZAHVALA

Ob smrti najinega nadvse dobrega moža in očeta se iskreno zahvaljujemo zaposlenim v tozdu Predilnica Metlika za vse izraze sožalja, za spremstvo in poslovilne besede ob težkem slovesu. Hvala vsem, ki ste v spomin nanj darovali denar za drage medicinske instrumente.

Vsem še enkrat hvala!
Zalujoča žena Martina in hčerka Smiljka KOLAKOVIČ
Zalujoča žena Martina in hčerka Smiljka KOLAKOVIČ

- osemnajsta črka abecede
- simbol za kemijski element
- star koroški ljudski ples, katerega plešejo še danes v Ziljski dolini (ŠTEHVANJE)
- Jurij (rojen 1936), slovenski pevec; lirski tenor lepe barve in z odlično pevsko tehniko; učenec Antona Dermote na Duaju
- tekstilna vlakna upredena v niti
- časopis, ki je leta 1863 izhajal v Ljubljani; založnik in lastnik časopisa je bil Miroslav Vilhar, urednik pa Fran Levstik
- kar ni deljivo z dva
- rod zelišč iz družine križnic (kulturna rastlina ki je pri nas dobro znana narodna jed)
- doba, razdobje, vek
- staroegipčanski bog sonca
- kratica za stopinjo Reamurjevega termometra

Če ste v majski številki našega glasila pravilno rešili vreteno, ste dobili:

- A 2. KA 3. OKA 4. LOKA
- SLOKA 6. SLAVKO 7. VASKO 8. KOSA 9. OSA 10. OS 11. O

Pri reševanju vretena vam uredniški odbor želi prijetno razvedrilo.

ZAHVALA

Ob izgubi moje drage mame se iskreno zahvaljujem vsem sočelavcem nabavnega sektorja in Društvu inženirjev in tehnikov tekstilcev Dolenjske za podarjena venca in izraze sožalja.

Enako zahvalo tudi vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremili na njeno zadnjo pot na škočjansko pokopališče.

STANISLAV AVSEC

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO
NOVOTEKS

NOVOTEKS je glasilo tekstilne tovarne Novo mesto. Izhaja vsako zadnjo sredo v mesecu v nakladi 2000 izvodov. Glasilo ureja izdajateljski svet: Hinko Šintler (predsednik), Danilo Kovarčič (glavni in odgovorni urednik), Jana Jović, Mojca Peroci, Katica Zuanović, Brane Drganc, Alojz Štrbenc, Bojan Luzar, Marjan Žalac in Rudi Vlašič. Uredništvo: NOVOTEKST, Novo mesto, Foersterjeva 10 — Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC Novo mesto, TOZD GRAFIKA; tisk TOZD Tiskarna Novo mesto.

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO
NOVOTEKS

Dopisujte v vaše in naše glasilo!

OBVESTILO

Koordinacijski odbor DO Novoteks je na sestanku 13. maja imenoval pripravljalni odbor za izvedbo 35-letnice delovne organizacije Novoteks.

V odbor so bili imenovani: Vlado MARENTIČ, predsednik delavskega sveta DO Novoteks, Tomaž MOŽINA, predsednik konference sindikatov DO Novoteks, Franc KOVAČIČ, direktor prodajnega sektorja, Franjo ŠVENT, direktor finančno računovodskega sektorja, Ivo PANJAN, vodja ekonomske propagande in Danilo KOVAČIČ, poslovni sekretar DO Novoteks.

Danilo KOVAČIČ, poslovni sekretar DO Novoteks, je bil imenovan za predsednika petčlanske komisije za tradicije delavskega gibanja pri občinskem svetu ZS Novo mesto.